

periode 1701-1800

Laatst bijgewerkt: 01-12-2007

1701, 18 feb.,

"Molen Octroij door de Jonckeren van **Barneveld** gegeven voor 12 jaren tot het oprigten van een paardengrutmolen aan Anthonij van Ede en den watermulder Aelbert Harbertsen, geaprobeert mits sig in het verkoopen reguleerende na de politie der stad Arnhem."

bron: Kwartiersrecessen van de Veluwe.

1701, 9 mrt.,

In een testament wordt ds. Hermanus Altius uit **Barneveld** als erfgenaam vermeld.

bron: GA Amsterdam, notarieel archief, inv.nr. 4248, blz. 118.

1701, 23 jul.,

Lens Jansen en Evertje Elissen, vrouw van Evert Jansen, wever te **Barneveld**, worden niet veroordeeld voor overspel door het Hof van Gelre.

bronnen: decreet Hof van Gelre, d.d. 23 juli 1701; pleidooiboek Hof, inv.nr. 6136, d.d. 23 juli 1701; dossier 4563/9.

1701, okt.,

"1699 lidmaat [kerk **Garderen**] Coenraat Coetius Seger, gestorven 9 Febr. 1699. Beeltjen Hendriks zijn vrouw verdronken in de Put in October 1701."

bron: GAB, Collectie Bouwheer. Garderen. 7. Bevolking, personen, geslachten. Geslachten (o.a. Versteeg, Hendriksen, enz.).

1701, 30 nov.,

In een debiteurenstaat wordt Stam van Wessel uit **Barneveld** vermeld.

bron: GA Amsterdam, notarieel archief, inv.nr. 6318, blz. 202.

1702

Acte, waarbij Dirck van Dompsele aangesteld wordt als schout van **Barneveld**, nadat zijn vader er afstand van heeft gedaan, mits hij de pandpenningen op het ambt staande, aan zijn vader restitueert. 1 charter.

bron: archief huis Terschuur, voorl.inv.nr. 41 (?) (collectie Wartena)

1702

Publicatie van het stadsbestuur van Amersfoort bestemd voor inwoners van Gelderland, die op 2 februari 1702 hun granen op de markt in de stad hebben aangeboden en die de impost van de ronde maat hebben betaald, betreffende de restitutie aan hen van deze belasting door de kopers. Met begeleidende brief aan de schouten van de ambten Ede, **Barneveld**, Nijkerk en Putten en van de heerlijkheid Scherpenzeel, met verzoek tot publicatie in hun ambtsgebieden, 1702. Minuten.

bron: Amersfoort, Archief Eemland, Stadsbestuur Amersfoort, 1300-180, inv.nr. 1455

1702

Acte, waarbij Thijs Helmertsen en zijn vrouw Jantje Pelen en Goossen Tymensen en zijn vrouw Teunisje Pelen, een perceel land, de Goutbergh genaamd, vroeger afgedeeld van het goed Groot Birreveld, overdragen aan Coenraad van Wijnbergen tot de **Glindhorst**.

bron: GAB, huisarchief De Schaffelaar, inv.nr. 62 (blz.21).

1702

Acte van magescheid tussen Elsje Cornelissen, weduwe van Lubbert Gerritsen, en haar kinderen uit haar eerste huwelijk met Cost Meynten over landerijen op Rootseler onder **Barneveld** gelegen.

bron: GAB, huisarchief goed Esveld, inv. nr. 11 (blz. 4).

1702

Acte, waarbij Willem Besselsen en zijn vrouw Aertgen Costen de helft van een stuk land en een vierde deel van het Achterste Bosje, in de buurschap **Esveld** gelegen, overdragen aan hun zwager en zuster Cornelis Gerritsen Noyen en zijn vrouw Lambertje Costen.

bron: GAB, inventaris huisarchief Esveld, inv. nr. 23 (blz. 6).

1702

Stukken betreffende een geschil tussen Geertruid Agnes Vijgh, weduwe van Lucas Wilhelm van Essen, en de heer van Lockhorst over de tiendlenen in **Barneveld**.

bron: Utrecht, Utrechts Archief, archief huis Lockhorst te Leusden, inv.nr. 25R.

1702, 24 ..., (St. Jan)

Schouwdag over de beken in het **Appelerveld**. Zou oorspronkelijk op 19 juni plaatsvinden maar werd uitgesteld "om de invatie der Franssen in Maes en Wael geschiet den 11 deser voor Nijmegen.

bron: Maalschapsboek Appelerveld.

1702, 25 sep.,

Brief waarbij Geertruyt Agnes Vijgh Douairiere Lucas Willem van Essen, beleend wordt met tienden onder **Barneveld**.

bron: Graaf, J. de, Inventaris van het huisarchief "Verwolde" (Arnhem, 1946), volgnr. 179; Ruitenbergh, G.M.W., Archief van het huis Verwolde (14^e – 20^e eeuw) en familiearchief Van der Borch van Verwolde (15^e – 20^e eeuw). Arnhem, 2002, blz. 157, nr. 1268, met retro-acten, 1690, 1692.

1702, 25 sep.,

Brief waarbij Geertruyt Agnes Vijgh Douairiere Lucas Willem van Essen, beleend wordt met de tienden van **Elspeet** in het kerspel Barneveld.

bron: Graaf, J. de, Inventaris van het huisarchief "Verwolde" (Arnhem, 1946), volgnr. 180.

1703

Heidebrand te **Garderen**.

bron: GAB, Collectie Bouwheer. Kopie Maalschapsboek Garderen.

1703, 13 apr.,

Procuratie van Wessel Bosch op Cost Aertsen van **Garderen** (?) om 33 gulden te ontvangen van de weduwe van Aart Willemsz. van Garderen (?)

bron: GA Amsterdam, notarieel archief, inv.nr. 7273, blz. 435.

1703, 16 mei,

Besluit aan Wijn Evertsen te **Barneveld** schadevergoeding toe te kennen omdat hem wegens het ter beschikking stellen van vier karren aan het regiment van St. Amant (?) in het leger van Kleef slechts f. 4,- per dag (inplaats van de toegezegde 5-10:-) is betaald en omdat de leenperiode slechts 12 inplaats van 21 dagen heeft geduurd.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel I, fol. 227.

1703, 19 okt.,

Albert van Domselaar c.a. Gijsbert Cornelissen. Gedaagde had, in strijd met impetrants regt, plaggen gemaaid en hout vervoerd, op een wal tusschen het boschje van Groot Noschoten en het lage veld van Klein Noschoten, onder **Barneveld**, en worde deswege door het hof veroordeeld.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Pleidooiboek LXIX, blz. 161

1704

Acte, waarbij Hessel Jansen Romeyn en zijn vrouw Hendrickje van de Fliert een huis aan de Groene Steeg te **Barneveld** overdragen aan Wouter Gerritsen Noyen en zijn vrouw Lijsjen Bessels, 1704.

bron: GAB, inventaris huisarchief Esveld, inv. nr. 18 (blz. 5).

1704, 12 jan.,

De te Woudenberg geboren Jannetje Cornelissen wordt door het Hof van Gelre veroordeeld tot 'tentoonstellen en voor altijd verbannen' vanwege het te vondeling leggen van haar kind te **Elspeet**.

bron: vonnis Hof van Gelre, dossiernr. 4565/1.

1704, 21 jun.,

Door den swaaren storm, veel leijen en vorstpannen van de kerck gewaeyt, deselve laten repareren

door metselaars, daer aen verdient, 1 gulden, 15 stuivers."

bron: GAB, archief NH kerk **Kootwijk**, kerkeboek.

1704, 15 nov.,

Harmanus Altius, genoemd naar aanleiding van het testament van zijn schoonmoeder Catharina Dorselaer, weduwe van Laurens Vrij.

bron: GA Amsterdam, notarieel archief, inv.nr. 4202, blz. 821.

1705

Besluit van de landdrost van Veluwe dat men geen schapen en ander vee mag wassen en geen hennep mag laten rotten in het **Uddelermeer**, 1705.

Besluit van de landdrost van Veluwe dat een oplossing moet worden gevonden voor het gebrek aan water van de inwoners van **Garderen** zonder schade toe te brengen aan het Uddelermeer, 1705. n.b. Twee akten op een stuk.

bron: GAB, collectie (losse) akten.

1705

Kerk en toren in **Voorthuizen** raken zwaar beschadigd door de harde storm die er in dat jaar woedde.

bron: GAB, ambtsrekening 1713, post nr. 15

1705

Zware hagelbuien veroorzaken grote schade in het ambt **Barneveld**.

Verzoek van de ingezetenen van Barneveld om remissie van ongelden en uitstel van betaling wegens zware hagelslag aan Gedeputeerde Staten om pre-advies.

bron: Kwartiersrecessen Veluwe, 5 september 1705

zie ook: resolutie ambtsjonkers Barneveld d.d. 31 mei 1710: Besluit aan de erfgenamen en vennoten van Wijn Evertsen f 1.100,- te betalen van het bedrag van f 3.400,- dat door gedeputeerden was bestemd voor de door de 'hagelslag' van 1705 gedupeerden en waarvan ten onrechte de helft was gebruikt ter verbetering van de straten in het dorp Barneveld.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 44.

1705, 5 jan.,

Veroordeling tot verbanning wegens 'vagabonderen' van Christoffel Rijkswijck, van Rees, wonende te **Barneveld**, Christiaan Blanck, van Essen en Jan Marten van Bochum.

bron: Hof van Gelre, dossier 4565/1.

1705, 12 mrt.,

H. Altius, predikant te **Barneveld**, erft uit de nalatenschap van C. Vrij-van Dorselaer (ten bedrage van f 68.557,10) het vijfde deel.

bron: GA Amsterdam, notarieel archief, inv.nr. 4251, blz. 191.

1705, 9 apr.,

Verklaring ten behoeve van Seger Jacobse van **Barneveld**, timmermansgezel, dat deze de kruiden die hij van chirurg N. Beerenburg gekregen had, op aanraden van de chirurg in een fles jenever had gedaan om als medicijn te drinken en niet "uit plaisir en débauche."

bron: GA Amsterdam, notarieel archief, inv.nr. 5896, blz. 251.

1705, 21 apr.,

"Gehoort hebbende dat er eenigen waren van Velthuijsen, Lunteren en **Barneveld** die Turff geslagen hebben in 's Grasseveen, wort geresolveert, datter een Publ(icatie) gedaen sal worden te Barneveld, Lunteren en Ede dat niemant sig sal verstouten om eenig Torff of Plaggen op 't voorn. Veen te slaen off dat men deselve sal weg halen en met alle regeur tegens deselve procederen."

lit.: GAB, Collectie Bouwheer. Ede. 5. Gemeenschapsgronden. Buurtboek van Doesburg.

1706, 29 jul.,

De Barneveldse ambtsjonkers besluiten het uurwerk in de toren te **Barneveld** te laten herstellen door meester Herbert Egbertsen, smid aan de Munt te Harderwijk.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 27.

lit.: Protheine jr., H., De St. Maria-, O.L. Vrouwe- of Groote Kerk te Harderwijk. in: Bijdragen en Mededeelingen ver. Gelre, deel II, 1899, blz. 136

1706, 31 jul.,

Besluit van de Barneveldse ambtsjonkers om gerechtelijke stappen te ondernemen om de geërfden van Appel te dwingen tot betaling van hun deel van de kosten van reparatie van kerk, toren en wheem te **Voorthuizen**.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 28, zie ook folio 40, 48, 61 en 68.

1706, 31 jul.,

Besluit het herstel van de vervallen straten in het dorp **Barneveld** aan te besteden en de aanwonenden te verplichten tot toekomstig onderhoud.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 28.

1707

De wijl het Pastorien lant soo seer met heijde begon te bewassen en bewortelen, soo ben ik genootsaakt geweest, het selve voor een gedeelte te laten ombouwen, daar voor betaalt 5 gulden."

bron: GAB, archief NH kerk **Kootwijk**, kerkeboek.

1707, 4 apr.,

Binnen Rhenen geëxecuteert Aeltje Cornelis, alias Pierlepomp, mitsgaders Hilletje Cornelis, alias Pierlepomp. Beide vrouwen, geboortig van Ede en **Barneveld**, omstreeks 49 en 41 jaar oud, "hadden van der jeugd afgaan vagabunderen en sig geassocieert met een groten troep fameuse soogenaemde Heydenen of Landlopers en Goudieven alsse: Christiaan de Vries, Willem de student, Louis de speelman, Kees van Jaersveld, Rycken Gerrit, Jacob de Haes, Saul Poth, alias Jacob Biervat, Daniel de Vogel, Laurens den Heyden, Klaes drie pond van Antwerpen, Jan de Wael, Swarte Jantje, enz. Ter zake van kindermoorden, medepligtigheid aan een aantal huisbraken werden beide veroordeeld om met een pop (teeken van kindermoord?) boven het hoofd gesteld, geworgd te worden, terwijl de doode lichamen op een rad met een knuppel daar aanhangende, ten toon gesteld moesten worden."

bron: De Navorscher, 18.., blz. 99.

1707, 19 mei,

Hermanus Altius, getrouwd met Maria Vrij en Johannes Wiegersma, getrouwd met Anna Vrij, verlenen procuratie op Abraham van Doreslaer. David Wilmerdons en Johannes Steenwegh om het pakhuis "Het Ooievaarsnest", gelegen aan de Kalverstraat te verkopen.

bron: GA Amsterdam, notarieel archief, inv.nr. 4210, blz. 655.

1707, 27 jul.,

De Barneveldse ambtsjonkers besluiten om de reparatie en het onderhoud van het uurwerk aan in de kerktoeren van **Barneveld** te laten verrichten door Willem Wesselsen in Arnhem.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 41.

1707, 26 okt.,

"Geresolveert de **Kallenbroekermolen** te verkoopen."

bron: Kwartiersrecessen van de Veluwe.

1708, 24 feb.,

"Anno 1708 den 24 february hebben de heeren en soenen van de wel geb.heer Willem Joseph baron van Gent in leven admiraal van Hollant, met namen Nicolaes heer tot Drackenberg, Frederick Henrick, Johan Willem captein en Willem Joseph baronnen van Gent samen een erfmaescheidt gemaect van haer olderen nagelaten goederen gerede als ongerede. Waerin de derde soen de heer Johan Willem ten deel is gevallen het derde lot. Eerstelick het erf en goet genaamd Langler in **Bernevelt** gelegen leenroerig aen 't Furstendom Gelre etc.item de Bijler tiende mede in 't ampt van Bernevelt en leenroerig aan de baronie van Baer en Latum, welke beide leenen de heer van Drackenburg en sijn broederen in voldoening van den derden voet uit de leenen overgegeven heeft. Noch een erf en goet gen. Burgstede mede onder Bernevelt gelegen, noch 4 blocken tiend grof en smal onder Ermel gelegen, item 2 campen landt voor Harderwijk gelegen, noch 10 mergen in Voorst gelegen en noch 't grote huis in de Backerstraat tot Arnhem gelegen . En is door de gemelde baronnen van Gent neffens

versochte dagholderen op den 24 febr 1708 onderteickent geregistr. den 31 nov 1709".

bron: Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe, Uittreksels protocol van bezwaar ORA Doornspijk 1675-1733.

1708

Condiitiën, aankondigingen en andere stukken van den verkoop van geestelijke goederen, 1637-1735. Afschriften en gedrukt. 8 stukken. Inv.nr. 1400.

bron: Berends, P., Het Oud-Archief van Harderwijk, deel I, blz. 266, "...een koornmolen c.a. te **Barneveld** in 't **Callenbroek** 1708 en 1735".

1708, 11 feb.,

"Ingesetenen van **Garderen** wegens zware hagelslag en misgewas in gelijkheid van zaken te handelen dog de remissie afgeslagen." (zie ook: 5 sep 1705).

bron: Kwartiersrecessen van Veluwe

1708, 25 feb/14 mrt.,

Acte, waarbij Wilhelmus van Esvelt en zijn vrouw Elisabeth Heeremans drie stukken land onder **Barneveld** gelegen, de Voorste en Achterste Oercamp en het Engetjen geheten, overdragen aan Wouter Gerritsen Noyen en zijn vrouw Lijsjen Bessels. Met een voorlopige verkoopacte, 1707.

bron: inventaris huisarchief Esveld, inv. nr. 20 (blz. 6); ORA, 0203, boek 835, fol. 40.

1708, 11 jul.,

Duplicatie van een boedelscheiding: Maria Vrij, echtgenote van ds. Hermanus Altius, partij.

bron: GA Amsterdam, notarieel archief, inv.nr. 5339, blz. 373.

1708, 21 jul.,

Na vonnis van het hof worden Hendrik Schreuder, alias Hendrik Brouwer, Peter Claessen en Magdaleentje Blom, die met valse papieren een collecte hielden voor een afgebrande kerk, gestraft. De eerste werd gegeselt en gebrandmerkt en de andere twee alleen gegeselt.

bron: GAB, Ambtsrekeningen, 1710, post 38.

1708, 14 nov.,

Akte van verzoek van Marritje Otten. Zij is verloofd met Huijbert Everts en verzoekt de kerk van **Barneveld** de eerste proclamatie van haar huwelijk aan te tekenen, daar zij in Barneveld geboren is en daar zij zich daar gaat vestigen na haar huwelijk.

bron: GA Amsterdam, notarieel archief, inv.nr. 6413, blz. 1411

1709

Bijlagen bij de 9de rekening over 1709. Stukken, overgelegd bij de lossing van de in 1455 verpande tienden **Glinde** en Sorgdam onder Barneveld, 1496, 1564, 1627. 3 charters.

bron: Martens van Sevenhoven, A.H., Het archief der Geldersche Rekenkamer, 1559-1795. deel I. Den Haag, 1925, blz. 396, inv.nr. 4423.

1709, 5 mrt.,

Van Geertruijd Hooft, vermeld "een prent van **Barneveld**", 10 stuivers.

bron: GA Amsterdam, notarieel archief, inv.nr. 4654, blz. 1118.

1709, 2 mei,

Bessel Melissen Wijncoop geeft bij testament aan de vrouw van Gerrit van Hasseler de zaalweer van het erf Bergman of Cootmansgoet, alias Wijncoop genoemd, vanouds een abtsgoet, behorende aan de abdiij van Abdinkhof te Paderborn, liggende in het ambt **Barneveld**.

bron: GA Arnhem, archief Hof van Gelre, civiele processen, testament

1709, 25 jun.,

Brief behelzende magenscheid tusschen de kinderen en erfgenamen van Lucas Wilhelm van Essen en Geertruyt Agnes Vijgh. n.b. Hieraan gehecht twee brieven van approbatie.

bron: Graaf, J. de. Inventaris van het huisarchief "Verwolde" (Arnhem, 1946), volgnr. 187; Ruitenbergh, G.M.W., Archief van het huis Verwolde (14^e – 20^e eeuw) en familiearchief Van der Borch van Verwolde

(15^e – 20^e eeuw). Arnhem, 2002, blz. 117, nr. 838.

1709, 21 okt.,

Verzoek om Octroij tot het oprigten van een azijn brouwerij te **Barneveld** en Nijkerk afgeslagen."

bron: Kwartiersrecessen van de Veluwe.

1710

Akte waarbij Evertje Morren haar bezittingen, waaronder een aandeel in een herengoed in **Garderen**, vermaakt aan de diaconie van de kerk aldaar.

bron: GAB

1710, 10 jan.,

"Verzoek van de distelateurs ende mede partisipanten van de pagt tot **Barneveld** en Heerde om weder te mogen branden, in staat gehouden."

bron: Kwartiersrecessen van de Veluwe.

1710, 31 jan.,

Veroordeling wegens bedelarij en landloperij van Melchert Hendricksen, schoenlapper en zijn dochters Elsje en Petertje Melchers, in 't **Kootwijkerbroek**.

bron: Hof van Gelre, dossiernr. 4569/1.

1710, 24 feb.,

"De wijl de hegge om de pastorie camp, heel met doornen begon te verworderen en ten eenemaal soude bedorven hebben; een daghuijrdter een dagh daar aan gearbeijt om dat uijt te roejen, betaalt 8 stuijvers,"

bron: GAB, archief NH kerk **Kootwijk**, kerkeboek.

1710, 12 mrt.,

Hend. Jan van Essen treedt als ambtsjonker van **Barneveld** op na ondertekening van de eed.

bron: Ablaing van Giessenburg, W.J. d'. De ridderschap van Veluwe, blz. LXI.

1710, 13 mrt.,

Grietje Jans te **Barneveld**, huisvrouw van Johannes Reets, verdacht van bedelarij.

bron: Hof van Gelre, dossiernr. 4569/2.

1710, 4 mei,

Doop van Frederik, het onechte kind van de weduwe van Henderick Panderzen, "weleer om zijne schelmstreken opgehangen soo mij berigt is".

bron: doopboek **Voorthuizen**.

1710, 9 mei,

Procuratie op Jan Besselsen van Domselaer te **Barneveld** namens zijn broer Hendrick Besselsen van Domselaer te Amsterdam in verband met de nalatenschap van Marritje Maes, zijn tante, te Doesburg bij Wageningen. (betreft wagenmakerij?)

bron: GA Amsterdam, notarieel archief, inv.nr. 4921, blz. 235.

1710, 31 mei,

De **Barneveldse** ambtsjonkers besluiten om Johan van Wijnbergen en Hendrik Jan van Essen als ambtsjonkers toe te laten.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 44.

1710, 18 jul.,

Besluit van de Barneveldse ambtsjonkers om de schout op te dragen toe te zien op een goede afvoer van het water in het dorp **Barneveld**.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 47.

1710, 12 nov.,

Huwelijk te **Barneveld** van Johan van Wijnbergen tot de Glindhorst met Walraven van der Hell.

bron: GAB, trouwboek **Barneveld**

1711

Verklaring van Olivier Hackfort en zijn vrouw Maria Cornelia van der Borgh, dat zij, ondanks de verkoop aan hen door Barbara van Emelaar van het goed Emelaar onder **Barneveld**, waarvan zij de koopprijs niet hebben betaald, geen rechten op dit goed zullen pretenderen.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Archief Huis Ter Horst, inv.nr. 649.

1711

Klok in de toren van de NH kerk te **Barneveld**. Had een middellijn aan de slagrand van 1.41 cm. Klokkengieters: Claes Noorden en Albert de Grave. Opschrift: "De Ionckeren Des Ampts Barnevelt. S:V:Delen. H:V: Broeckhuysen. L:I:B:Bentinck. I:V:Wynbergen. H:V:Essen. Ik Roep Door Mijn Gelyt Tot Iesu Woord Sijn Bruyd De Dooden Ik Beween T Zij Grooten Het Zy Kleen H:Altius V.D:M:. Claes Noorden Et Albert De Grave Me Fecerunt Amstelodami: Ao. 1711"

bron: Aarsen, A., in "De Navorscher", 18., blz. 585; Notitie opname door J.v.d. Broek tijdens de 2e WO.

1711

"Met de laatste wint de heele vorst van het pastorien hujs afgewaeit; aan den decker soo met kost en drank heffens teenen, betaalt 14 stuivers."

bron: GAB Barneveld, archief NH kerk **Kootwijk**, kerkeboek.

1711

Koopbrief van de Woud- of Bisschopstien onder **Barneveld**, 1711. Met retro-acta, 1696-1711. 2 charters (nrs. 2804 en 2805) en 1 omslag.

bron: Martens van Sevenhoven, A.H., Het archief der Geldersche Rekenkamer, 1559-1795. deel I. Den Haag, 1925, blz. 201, inv.nr. 1424.

1711, 31 jan.,

In **Barneveld** branden enkele huizen af waaronder dat van koster Abel Luchtigh. Deze krijgt volgens resolutie van de ambtsjonkers van 22 augustus van dat jaar een eenmalige tegemoetkoming. De brandblussers dronken na 3,5 kan jenever, geleverd door Rick Heijmensen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 55, ambtsrekening 1711, post nr. 43.

1711, 14 apr.,

Wouter Gerritsen Noyen te **Barneveld** wordt ter dood veroordeeld (onthoofding) wegens zware mishandeling van zijn vrouw (Lijsjen Bessels), de dood tot gevolg hebbende.

bron: Hof van Gelre, dossier 4570/2; zie ook: 1704 en 1708.

1711, 6 jun,

Zeebrief 140 afgegeven op de rede Texel aan schipper Mathijs Martens, **Barneveld**, van "de Eendragt". Een zeebrief is een nationaliteitsbewijs van een zeegaand schip en een soort paspoort van het schip. Op de koopvaardij moet de zeebrief bij binnenkomst in een haven door de kapitein getoond worden aan de autoriteiten.

bron: via internet. In het gemeentearchief van Amsterdam worden tien registers bewaard, waarin de uitgegeven zeebrieven worden vermeld. Het eerste register is begonnen in juni 1705. Vele schippers werden erin opgetekend, met vermelding van hun woonplaats, de naam van het schip en de capaciteit in lasten. Deze zeebrieven zijn een waardevolle bron voor een ieder die onderzoek doet naar de schippers uit die tijd. Zeebrieven werden normaal gesproken afgegeven door de stad waar een schip thuishoorde.

1711, 22 aug.,

Besluit door meester Aelbert de Graaff, klokkengieter te Amsterdam, een nieuwe klok voor de toren van **Barneveld** te laten gieten en ter bestrijding van de kosten een collecte te houden.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol.

1712

Bevelschriften van het Hof van Gelderland aan de eigenaren van het goed **Wenckum** als wiltforsters, om over te gaan tot inning van het ruimgeld in de ambten Nijkerk en Putten, 1712-1792. Met een uitzettingscedul, 1732.

bron: GAB, huisarchief goed Wenckum, inv. nr. 15 (blz. 4).

1712

Akte, waarbij de buurschap **Appel** wordt afgescheiden van het kerspel **Voorthuizen**.

bron: GAB voorl. inv.nr. 235.

1712, 14 mei,

Brand in het **Meervelderbos**: 1712. Den 14 Majj op het blussen van den brand verteerd 2-10-0.

lit: Pleyte, W., A. van den Bogert en H. Bouwheer, Bijdragen tot de geschiedenis van Barneveld.

Meerveld en Meervelderbosch. Barneveld, G.W. Boonstra, 1886, blz. XLVII.

1712, 23 okt.,

"Neeltjen Jacobs, gewoont hebbende tot **Cootwijk**, sijnde de moeder van Bart Evertsen vrouw Willemtjen; heeft geleefd soo sij seijde, hondert tien of twaelf jaaren; sijnde op het laatse van ons, van den Armen onderhouden; en is gestorven den 23 October 1712, savonts, omtrent aght of half neegen uijren."

bron: GAB, archief NH kerk Kootwijk, armenboekje

1713

Koopbrief van den koningsaccijns over de kerspelen **Voorthuizen, Garderen, Kootwijk** en de buurschap **Vierholten**, 1713. Met een koopbrief van 1683. 1 omslag.

bron: Martens van Sevenhoven, A.H., Het archief der Geldersche Rekenkamer, 1559-1795. deel I. Den Haag, 1925, blz. 201, inv.nr. 1427.

1713, 15 feb.,

De substituut mombere contra de weduwe Bentinck en de erven Bentinck tot de Brieler. Verschil over het recht van de Rekenkamer tot het doen overleveren van de tiendrollen van alle tienden onder **Barneveld**, welke de gedaagden van die kamer in pacht of in pand hebben gehad.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Pleidooiboek LXXVI, blz. 127.

1713, 28 jun.,

Jan Reiersse contra eenige geërfden van het Wesselsche veld. Verschil over het regt van schaapsdrift op het **Wesselsche** veld, op de Haer.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Pleidooiboek LXXVI, blz. 305.

1713, 19 aug.,

De **Barneveldse** ambtsjonkers betalen aan de ontvanger-generaal van Gelderland, Albert van Delen, 44-2-8, respectievelijk 21-5-: terug die ze in februari en mei 1713 betaeld hadden (?) aan Johan van Arnhem, landdrost van Veluwe wegens de apprehensie en executie van Cornelis Wouters in januari 1713, Beernd Hermsen, armejager in februari 1717 en Jan Diewil, alias den Engelsman, op 23 mei 1713.

bron: GAB, ambtsrekening 1713, posten 37 en 38. n.b. Executie betekende niet alleen de doodstraf. Jan Diewill, alias den Engelsman uit Ierland werd gegeseld, kreeg 10 jaar tuchthuis en werd voor altijd verbannen.

1713, 27 nov.,

De **Barneveldse** ambtsjonkers betalen aan H. de Witt, 'glasdriller' te Amersfoort, 36 gulden voor geleverde drinckglazen.

bron: GAB, ambtsrekening 1713, post 35.

1714/1715

Aen Jan Geurtsen en Mor van de Ham(s) weduwe ijeder bij ordon(nantie) betaelt drie g(u)l(de)n, wegens het transporteren van siecke Fransche gevangenen nae Amersfoort dus voor beijde ses g(u)l(de)n."

bron: GAB, ambtsrekening over de dienstjaren 1714 en 1715.

1714, 23 en 26 feb.,

Schade aan het dak van de pastorie in **Kootwijk** door de 'starcke wint'. Cost Aertsen, glazenmaker te Barneveld, krijgt op 21 april 1714 2-2-: in verband met het vervangen van twee glazen in de kerk "die door de laatste storm heel verontramponneert waaren."

bron: GAB Barneveld, archief NH kerk Kootwijk, kerkeboek

1714, 6 jun.,

De substituut mombere contra L. Bentinck tot den Brieler. Impetrant beweert dat de Landschap regt heeft op eenige oudhoevige tienden onder **Barneveld** als de Rootsele-, de Aerder-, de Wijer- en de Glinder- of Surdammertiend. De gedaagde had zich die tienden toegeëigend.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Pleidooiboek LXXVII, blz. 178-183.

1714, 6 jul.,

De **Barneveldse** ambtsjonkers besluiten twee armjagers aan te stellen: Melchior Berentsen en Jan van Gorcum.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 71.

1715

"Aan een man, die het pavillioen van de poort (het welke door den val van den peppel en den stercken wint was afgeslaegen) en nog eenige noodigheeden in 't huys gemaakt heeft, met de spijckers gegeven 8 stuijvers."

bron: GAB Barneveld, archief NH kerk **Kootwijk**, kerkeboek

1715, jan.,

Opnieuw schade aan dak pastorie **Kootwijk**.

bron: GAB Barneveld, archief NH kerk Kootwijk, kerkeboek

1715, 8 dec.,

In **Barneveld** wordt het huwelijk voltrokken tussen de op 1 november d.a.v. in ondertrouw gegaan zijnde: Reijer Geurtsen, jongeman van den Brand onder Cootwijk en Evertje Dirks, jongedochter aan de Kleefsche Hoeve onder Barneveld "getrouwt den 8 Dec (ember) ter oorsaek de Bruid haar been had gebroken."

bron: trouwboek **Barneveld**

1716

Stukken betreffende een proces, door den mombere gevoerd tegen de erfgenamen van L.J.B. Bentinck tot den **Brieler** over hunne verplichting om door de levering van tiendrollen den omvang aan te toonen van de door hen in pand en pacht bezeten domeintienden onder Barneveld, 1716, 1 pak.

bron: Martens van Sevenhoven, A.H., Het archief der Geldersche Rekenkamer, 1559-1795. deel I. Den Haag, 1925, blz. 574, inv.nr. 7363.

1716, 9 mei,

Benoeming van Hendrik Jan van Essen tot de Schaffelaar tot landrentmeester der Domeinen op de Veluwe in plaats van Stephen van Delen.

bron: RAG, Hof van Gelre, inv.nr. 1479, fol. 880.

1716, 14 aug.,

Besluit van de Barneveldse ambtsjonkers om de schout te gelasten gedeputeerden te verzoeken tot betaling van de kosten van lijkschouwing van verscheidene neergeslagen en verongelukte personen door Aert Jeths en Jan van Ypenburgh.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 82.

1716, 15 aug.,

De Barneveldse ambtsjonkers besluiten de weg van de grote straat naar het Moleneinde (in het dorp **Barneveld**) voorlopig niet te laten bestraten.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 84.

1716, 9 nov.,

D. Boonen, burgemeester van Harderwijk, voor de eigenaren van de zeven oude erven te **Elspeet**, contra Dries Hendrikse. Impetranten hebben de gewoonte en het regt, als eigenaars van de zeven oude erven en de Elspeter velden, 1^e om onder elkander te verdeelen het houwbare struikhout; 2^e voor vier huisgezinnen turf te laten steken; 3^e een ploeg van vier maaijers te mogen zenden, om heide te maaijen;

en 4^e uitsluitend hunne 'immen' in die velden te mogen zetten. De gedaagde, een eevoudig keuter, had inbreuk op dat regt gemaakt.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Pleidooiboek LXXIX, blz. 81-90.

1717

Het Ambt **Barneveld** zou, volgens C.A. Nairac, als wapen een groen tabaksblad op een zilveren veld hebben gevoerd.

bron: Nairac, C.A. Barneveld onder de regering der ambtsjonkers, blz. 44.

1717

Pastorie en kerk te **Kootwijk** hebben "boven menschen denken geleden" door de felle storm van dat jaar. "ook aan den toren moest véél gedaan worden; de spits was gedeeltelijk afgeslagen en de klokken waren door den zolder gevallen."

lit.: Nairac, C.A., Een oud hoekje der Veluwe, blz. 45.

1717

De kerkvoogden of administrateurs van de kerk te **Kootwijk** verkopen voor een vrij aanzienlijke som zware oude eikenbomen.

lit.: Nairac, C.A., Een oud hoekje der Veluwe, blz. 56.

1717, 18 feb.,

Carel van Essen treedt als ambtsjonker van Barneveld op na ondertekening van de eed.

bron: Ablaing van Giessenburg, W.J. d', De ridderschap van Veluwe, blz. LXII.

1717, 2 mrt.,

"Uijtgegeven van het verlooden van een glas in de kerck, en van het stoppen van glazen, soo in de kerck, als in het soemerhuijs, aan twee switsersche glaesemaackers, 1 gulden, 2 stuivers."

bron: GAB, archief NH kerk **Kootwijk** kerkeboek.

1717, 13 aug.,

De Barneveldse ambtsjonkers besluiten de kerkmeester van **Barneveld** te gelasten de gebroken klepel van de kolk in de toren te laten herstellen of vervangen en de holle lindenboom op het kerkhof te verkopen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 90.

1717, 1 sep.,

Op den 1 September 1717: door dien vervaarlijken storm een groot gedeelte van het dack van het pastorienhuijs afgewaait, daartoe gekogt een vimme dack, van Jan Hesselsen, voor betaalt 5 gulden, 11 stuivers." Ook de kerk liep "droevige schade" op.

bron: GAB, archief NH kerk **Kootwijk** kerkeboek

1717, 1 okt,

Casijn van Diermen c.s. contra H.M. van Renseler c.s. Partijen hebben verschil over het bezit van de Diermer- en Mermer-tienden, waaronder ook behoort de tiend uit het erf den Barn of Barnsdel, dat lange tijd onbebouwd was gebleven. (erf "De Barn" bij **Barneveld**?)

bron: Arnhem, Gelders Archief, Pleidooiboek LXXIX, blz. 307.

1718, 9 apr.,

Klagte van de geërfdens ter **Glinderwout** en Esvelder boyhoeken over het niet schouwen der beeken.

"Landdrost W. van Haersolte aengesteld 1717. Geauthoriseert om de Geërfdens van de **Glinderwout** en Esvelderbooihoecken over 't niet schouwen van de beeken klachteloos te stellen, als ook om de wegen te maken."

bron: Kwartiersrecessen van de Veluwe.

1718, 13 mei,

"Aen Holt en Eeck, kooplieden van Harderwijk afgeslagen om de Boschbieren van den oude bieren der ampte van **Barneveld**, Ermelo, Epe en Apeldoorn te separeeren en deselve dan aan haer te verpachten."

bron: Kwartiersrecessen van de Veluwe.

1718, 26 aug.,

Een vorm van brandpreventie: De Barneveldse ambtsjonkers besluit om een jaarlijkse bijdrage te leveren in de opnamekosten van een 'onnozele vrouw' in Amersfoort: "Op het voordaegen van de tijdelijcken Kerkckenraad van **Barnevelt**, dat genoodsaekt geweest waeren seecker vrouwmensch genaemt Neeltje Dircks in hare sinnen gekrenkt zijnde en geboortig in deesen Dorpe om hare sporelose bedreijginge van brantstigtinge als anders binnen Amersfoort in de kosten te besteden en sorgvuldig te doen bewaeren tot geruststellinge van de goede ingesetene alhier (...)"

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 99.

1719

Stukken betreffende den aankoop van de Vlieger- of Abtstend onder **Barneveld** in 1719. Met enkele stukken rakende geschillen met den verkooper, die door den koop zijn beëindigd, 1715-1718, een brief betreffende een transport van die tiend in 1649 en een kaart, 1719. 1 omslag, 1 charter (nr. 3186) en een kaart (nr. 232).

bron: Martens van Sevenhoven, A.H., Het archief der Geldersche Rekenkamer, 1559-1795. deel I. Den Haag, 1925, blz. 201, inv.nr. 1425.

1719, 13 apr., (of 1718?)

"Klagte van de Geërdens ter **Glinderwoud** en Esvelder boijhoecken over het niet schouwen der beeken."

bron: Kwartiersrecessen van de Veluwe.

1719, 30 apr.,

"Gedoopt te **Garderen**: Willem, zoon van Dirk, genaamd de Wilde Boer en Heiltjen Hermans, in onegt geteeld tot Drij."

bron: GAB, Doopboek Garderen.

1719, 6 jul.,

De ambtsjonkers besluiten de Amersfoortsestraat (te **Barneveld**) gedeeltelijk te laten verharden (bestraten) wegens onbegaanbaarheid bij regen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 107.

1719, 7 jul.,

De ambtsjonkers besluiten om, ten behoeve van de predikant en de gemeente, de kerkdiensten te **Barneveld** als volgt te laten beginnen: in de maanden mei t/m september om negen uur, in de maanden oktober t/m april om half tien en 's middags altijd om half twee.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 107.

1719, 6 nov.,

J.G. van Westreenen ca Gerrit Janssen van Manen. Impetrant, eigenaar van de groven en smallen tiend, genaamd Huikenhorst, Hachteveld en Havikhorst, onder **Barneveld**, verzoekt schadevaststelling wegens het niet opbrengen van den smallen Havikhorster tiend door de gedaagde.

bron: Arnhem, Gelders Archief Pleidooiboek LXXXI, blz. 204 verso. **lit.:** Nijhoff, P., Registers op het archief voormalige Hof van Gelre, 1856, nr. 260.

1720

Stukken betreffende de publieke verkoping door de erfgenamen van Elsje Cornelissen, weduwe van Lubbert Gerritsen, van een huis aan de Groene Steeg te **Barneveld**, van nog een huis te Barneveld en van land in de buurschap Esveld gelegen. Met stukken betreffende de afrekening, 1720-1722.

bron: GAB, Inventaris Huisarchief Esveld, inv. nr. 19 (blz. 6)

1720, 31 okt.,

"Seker aenpart, regt en gerechtigheyd van dien, in den Soerder Bosch, het Veluwer deel genaemt, en dan nog ons aenpart in het **Meervelder** Bosch, genaemt in 't Vossener halve deel, toekomstende Gangolf Gertsen en Tryntjen Cornelissen, Egteluyden.

1720. Den 31 October verkogt, getransporteert en overgegevn soo veel haer daer van is toebehorende,

aen haere Broeder Gerrit Gerritsen, en sulx voor een somme van 350 gulden, synde mede verkogt daer by gehorende gerechtigheyt van Hey en Wey, Vys en Turffslag. Alles breeder in den originelen Transport brieff te sien. Gepasseert voor Geërfdens Wulff Willemsen, Geërfde in beide voorn. bossen, en Claes Albertsen Custos, Geërfde in Veluwe, die Transport nevens de Verkopers hebben ondertekent. Geregistreerd op de 26. May 1721."

bron: RAG, Statenarchief Kwartier van Veluwe, **Garderen**, inv.nr. 151, fol. 4 vso

1721, 10 jun.,

"Molenaers te **Barneveld** versoecken ontheffinge of van den Eed of van den peijl tot voorkominge van vexatie des pachtens omdat de ingezetenen geen zakken zullen ter molen mogen brengen als met ieders naam geteekend; 't selve afgeslaegen."

bron: Kwartiersrecessen van de Veluwe.

1722

In **Garderen** brandden enkele huizen af waaronder die van Elisabeth Janssen, de onderschout, tevens waard Aelbert Teunissen en Claas Albertsen Kerkhoff. Op 26 mei krijgt Elisabeth vier weken de tijd om 'ongemolesteerd' aalmoezen te laten ophalen i.v.m. deze brand. Ook Aelbert Teunissen kreeg 3 à 4 weken de tijd om hetzelfde te doen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 125 en 130.

1722

Acte, waarbij Cornelis Gerritsen Noyen en zijn vrouw Lambertje Costen, na opdracht door en voorafgaande belening van de erfgenamen van Cost Meynten en zijn vrouw Elsje Cornelissen, belend worden met het derde deel van het halve Gelderse leengoed Esveld, gelegen in de buurschap **Esveld**. Met latere akten van belening 1745, 1774, 1787.

bron: GAB, inventaris huisarchief Esveld, inv. nr. 24.

1722, 25 apr.,

In **Garderen** branden vijf huizen af waaronder dat van een zekere Lijsbet. Zij krijgt toestemming om geld in te zamelen en krijgt van de diaconie in Kootwijk op 8 mei 1 gulden, 10 stuiver.

bron: GAB, archief NH kerk Kootwijk, Diaconieboek

1722, 28 mei.,

Besluit Gerrit Melissen aan te stellen als zetter te **Barneveld** als opvolger van de overleden Joost Jacobsen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 127.

1722, 29 mei,

Besluit van de ambtsjonkers om niet bij te dragen in de kosten van herstel van de brug bij de Walderveense molen omdat deze geheel op het grondgebied van het ambt Ede ligt.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 128. n.b. Resolutie d.d. 5 juli 1724: Besluit dat het ambt **Barneveld** voor de helft bij zal dragen in de kosten van herstel van het bruggetje bij de Walderveense molen.

1722, 1 jun.,

Besluit dat binnen een omtrek van een half uur rondom, het dorp **Barneveld** geen "bijscholen" mogen worden gehouden.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 134.

1722, 5 jun.,

Resolutie Kwartierdag te Arnhem tot aanstelling van Engelbertus Georgius Ardes(ch) tot schout van **Barneveld** wegens overlijden van Derk van Domselaar.

1723

Verzoek toegestaan van Hendrik Jan van Essen tot de Schaffelaar om afkoop van tijns uit "Groot Schaffelaar" in het ambt **Barneveld**.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Rekenkamer S 21, fo. 1132, nr. 063.

1723, 3 apr.,

Voor het Hoog Adelijk Landgericht te Barneveld procederen Nicolaas van Hamel, gevolmachtigde van Heer Henrik Johan van Essen, heer tot Schaffelaar, Rentmeester der Domeinen in Veluwe, en dr Gijsberth op ten Noort, substituut mombere van het Landschap Veluwe (als gevoegde partij) tegen Sybert van Backenes over de tiendplicht op het land van verweerder op het oude abtsgoed en erve Dusschoten (ambt Barneveld, kerspel **Voorthuysen**). Als getuigen treden op: Gerrit Killen, oud 60 jaar, en Wouter Henricksen, 60 jaar, die voordien als pachter op het erve Dusschoten gewoond heeft. (advies tezamen met Everh.Joh. van Dam).

lit.: Veluwse Geslachten, 19e jrg, nr. 4, 1994, blz. 208, verwijst naar: Schrassert, J., Consultatiën, advyzen en advertenties, deel I, 1740.

1723, 19 jun.,

Besluit aan Wouter Wijn Evertsen, hospes in "De Roskam" te **Barneveld** f. 63,- te vergoeden van de onkosten die hij heeft moeten maken omdat hij door de "quade conduites van sijne voorsaet wijlen Jacob van Bommel" niet in staat was een eerlijk passant behoorlijk te ontvangen, "veel min sulke aansienlijke Heeren als de Ampts Jonkeren".

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 146.

1724,

Overeenkomst tussen de ambtsjonkers van **Barneveld** en Ede betreffende het herstel van de Kiefferbrug nabij de Walderveense molen.

bron: GAB, voorl. inv.nr. 115

1724, 14 feb.,

In dit jaar zinkt het schip "**Barneveld**" in de Scheldemond tussen Grevelingen en Duinkerken. In gebruik bij de VOC vanaf 1706 tot 14/02/1724 (VERGAAN, Grevelingen / Duinkerken). Gebouwd voor de Kamer van Amsterdam op de werf te Amsterdam. laadvermogen: 1008 ton; bemanning: 315. Op 10 februari 1724 vanaf Texel met 275 man vertrokken voor haar achtste reis naar de Oost. Op 14 februari 1724 vergaan op de zandbanken tussen Grevelingen en Duinkerken. *Vergaan:* 14/02/1724, op de route: Texel – Indië. *Ligging van het wrak:* Tussen Grevelingen en Duinkerken. *Lading:* Muntgeld. *Toedracht:* Op 10 februari 1724 vanaf Texel met 275 man vertrokken voor haar achtste reis naar de Oost. Op 14 februari 1724 vergaan op de zandbanken tussen Grevelingen en Duinkerken. *Berging:* Geen berging bekend.

1724, 6 jul.,

Besluit dat op zondagen en andere predikdagen niet voor twaalf uur 's middags mag worden geluid opdat kerkespraken en publicaties ongehinderd en verstaanbaar kunnen worden afgekondigd en besluit dat voor overledenen op zon- en andere feest- en bededagen niet, op andere dagen een half uur, en voor onmondige kinderen een kwartier mag worden geluid.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 150.

1724, 8 jul.,

Besluit dat twee vreemde lieden uit de heerlijkheid Hoevelaken de bouw van een huis onder **Achteveld** moeten staken tot ze borgen hebben gesteld en dat ze geen winkel mogen drijven.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 158.

1725, 21 apr.,

Verzoek afgewezen van de jood Imanuel Marcus en zijn vrouw Hester Moses, laatst weduwe van Jozef Nassauws, om octrooi binnen het ambt van **Barneveld** een bank van lening te mogen houden. (Rekenkamer S 22, fol. 177).

bron: RAG, Drost, mr., Landdagsrecessen 1721 – 1730, blz. 59; Anspach, J., in: De Navorscher 1879, blz. 333; RAG, Archief Rekenkamer S 22, fol. 177.

1725, 30 mei,

De onderschouten Arien Berents en Willem Pothoven te **Barneveld**, worden veroordeeld wegen het laten ontsnappen van een 'heiden' die twee kinderen achterliet. Vonnis: beiden half jaar geschorst en tot verzorging van de 2 kinderen totdat deze in staat zijn de kost te verdienen.

bron: Hof van Gelre, dossier 4584/9.

1725, 3 jul.,

Besluit vanwege de slechte financiële toestand van het ambt en de noodzaak van aanschaf van brandemmers, - ladders en –haken de ambtslasten of bruijkschattingen dubbel te heffen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 160.

1725, 4 jul.,

Gerrit Egbers contra Joost Frantzen. De gedaagde had, op eene ongeoorloofde wijze, gebruik gemaakt van het regt, aan elke woning in de buurschap Essen toekomende om turf te slaan. Het hof veroordeelt hem tot een schadevergoeding.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Pleidooiboek LXXXVI, blz. 119.

Joost Frantzen in de buurtschap **Essen** onder Barneveld maakt in 1725 ongeoorloofd recht van turfslag. Het Hof van Gelre veroordeelt hem tot het betalen van een schadevergoeding aan Gerrit Egbers.

RAG, Archief Hof van Gelre, 273.

1725, 5 jul.,

Besluit ds. Johannes Paltus (Palthe) te **Elspeet** toe te staan een "hofhuysje" of "weesje" (prieel) op zijn wheem te laten plaatsen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 163. n.b. Zie voor afbeelding: "Een byzonder schoutamt", blz. 43.

1725, 6 jul.,

Besluit de toren van **Barneveld** te laten herstellen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 164

1725, 7 jul.,

Besluit in **Barneveld** een lombard of leentafel in te stellen, een reglement daarop vast te stellen en Immanuel Marcus en Hester Mozes als tafelhouders aan te stellen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 166.

1725, 12 sep.,

Een geschil over de boedel van de echtelieden Teunis Eymertsen en de overleden Henrickje Brants van Dusschoten, waartoe volgens de door Teunis opgemaakte boedelbeschrijving behoort 'een som van f 250,- wegens hem van moederszijde opgekomen en (blijkens onderhandse acte van 6 januari 1725: twintig jaar eerder) aan zijn broer en zuster verkocht land, een pandschap van een achtste in het goed **Dusschoten** en een achtste in Zeller, zijnde Abtsgoederen van de overledene (Henrickje) aangebracht, gepasseerd ten profijte van haar neef Cornelis van Dusschoten, een der mede-erfgenamen'. Voornoemde echtelieden en de mede-erfgenamen van Arisje van Dusschoten hebben voorts op 19 mei 1713 aan Cornelis van Dusschoten bepaalde stukken land verkocht. Advies van 12 sep naar aanleiding van een op 17 mei 1725 ingediende vordering.

lit.: Veluwse Geslachten, 19e jrg, nr. 4, 1994, blz. 208, verwijst naar: Schrassert, J., Consultatiën, advysen en advertenties, deel I, 1740.

1725, 27 nov.,

"Den 27 Novembris aan Peter Driesz. Timmer (man tot Harskamp) wegens het stoppen van een groot gat door den storm gewaeit boven in den toorn, het betrijcken der glaesen aen de kerck met kalck, het deilen der stutmueren met de blaeuwe etstrikken en het bestrijcken en leggen der panne op het huys volgens quitantie. f 6-17-:"

bron: GAB, archief NH kerk **Kootwijk**, kerkeboek.

1726, 12 apr.,

Verzoek van enige ingezetenen om in het ambt van **Barneveld** jaarlijks drie beestenmarkten te mogen houden. Machtiging verleend aan het Hof om te beschikken.

bron: RAG, Drost, mr. J., Landdagsrecessen 1721 – 1730, blz. 75; RAG, Archief Rekenkamer S. 22, fol. 410.

1726, 12 jul.,

Besluit de horlogemaker Beerndt Arentzen opdracht te geven een beeldje te maken met een hamer in de ene en een klokje in de andere hand om in de kerk (te **Barneveld**) het uur aan te geven.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 169. (n.b. Beernt Arentzen ging later failliet en de ambtsjonkers besloten in het vervolg Hendrik Seijssemaker uit Deventer in te schakelen voor o.a. het onderhoud van het uurwerk in de toren, bron: resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 185)

1726, 19 sep.,

Akte, waarbij de Staten van Gelderland enige inwoners van Barneveld octrooi verlenen tot het instellen van een jaarlijkse vette-beestenmarkt op 24, 31 oktober en 7 november; met rekest van deze inwoners aan de ambtsjonkers van **Barneveld** om een tegemoetkoming in de kosten.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Archief Hof van Gelre, Commissie VIII, blz. 91; GAB, voorl.inv.nr. 143; **lit.:** Tegenwoordige Staat der Vereenigde Nederlanden. Derde Deel [Gelderland]. Amsterdam, 1741, blz. 490/492.

1727

Proces verbaal van de inspectie door M. van Eck en L.W. van Essen, raden van het vorstendom Gelre, van het Lage Veld tussen **Garderen** en het Meervelderbos betreffende het steken van turf en het plukken van heide.

bron: GAB, Collectie (losse) akten.

1727, 15 jan.,

Jan Jansen c.s. veldgraven van het **Garderen**(se) Maalschap en Lageveld **Garderbroek, Stroo** en Ouddorp ca. Klaas Alberts c.s.. Impetranten beweren in hunnen kwaliteit altijd recht gehad te hebben om op het Hooge en Lage veld de gagel en het Meerdervluys gelegen tusschen het dorp Garderen en het Meervelderbosch, zonder onderscheid van limieten turf te steken, dopheide te plukken en plaggen te maaien. De gedaagden betwisten hun dit uitsluitend recht. Het Hof benoemd commissarissen om de zaak in loco te onderzoeken.

bron: Gelders Archief, Archief Hof, Pleidooiboek 88, p. 118-131.

1727, 1 jul.,

Besluit dat de eigenaren van graven op het kerkhof van **Kootwijk** deze moeten omheinen en hun namen in het betreffende register moeten laten inschrijven. Besluit dat voor het begraven buiten Kootwijk van in dat kerspel gewoond hebbende personen aan de kerk 45 stuiver verschuldigd is.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 171.

1727, 17 jul.,

Het gerecht veroordeelt Mon Plaisir, Maria Catharina en een zwangere 'heidense', genaamd Nanore, wegens landloperij. De eerste, teruggekomen in het ambt **Barneveld** ondanks een eerdere veroordeling tot verbanning, wordt opgehangen en haar lichaam wordt vervolgens naar de Galgenberg overgebracht om daar aan een ketting te blijven hangen, de tweede gegeself, gebrandmerkt en verbannen en de derde moet de executie aanschouwen en wordt vervolgens verbannen.

bron: Hof van Gelre, dossier 4586/5.

1727, 4 sep.,

"Binnen de veltgraven en gemeene maalen bij maelcanderen geweest in de raven tot **Stroe** bij Jan Evertsen en de Veltgraaf Evert Martensen driemaal afgeklopt wat sij veltgraven souden doen om het gemeenebest voor te staan voor 't gemeene maelschap, over het verschil tusschen die van Meervelt en Uddel en het Gardermaelschap om een akkort te beramen maar in geen deelen tot nadeel van de maelschap, 't welck is geschiet na gedaene driemaal afkloppinge doenmaals niemant heeft geantwoort."

bron: Pleyte, W., A. van den Bogert en H. Bouwheer, Bijdragen tot de geschiedenis van Barneveld. Meerveld en Meervelderbosch. Barneveld, G.W. Boonstra, 1886, blz. LV.

1728, 20 mei,

Een advies van 20 mei 1728 gaat over de vererving van de boedel van Johan de Swart en Johanna Maria van Rensselaar, in leven echtelieden, over hun twee dochters. Het betreft het land de Vos- of Leenkamp gelegen in de Arckemehn onder Nijkerk, groot vijf mergen (uit de leenbrief d.d. 13 juni 1720 blijkt dat het te leen werd gehouden van het 'huijs Putten'), het halve goed Klein Overhorst gelegen in het

ambt van Barneveld, kerspel **Voorthuijsen** (blijkens de leenbrief van 20 februari 1697 in leen gehouden van de abdis van Elten), en het erve en goed Rensselaar, gelegen in het ambt Putten, buurschap Hell, dat eertijds een hofhorig goed is geweest, maar naderhand een leen ten Zutphensen rechte is geworden.
lit.: Veluwse Geslachten, 19e jrg, nr. 4, 1994, blz. 209, verwijst naar: Schrassert, J., Consultatiën, advysen en advertenties, deel II, 1740.

1728, 9 jun.,

Besluit de aanbesteding van de herbouw van het door brand verwoeste boerenhuis op het kerkenerf te **Leuvenum** goed te keuren.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 184.

1728, 11 jun.,

Besluit de door de afscheiding van **Appel** verminderde inkomsten van Peter Hendriksen, kosten te **Voorthuizen**, niet te compenseren, maar hem te gelasten deze zo nodig gerechtelijk in te vorderen op straffe van verhaal op zijn eigen goederen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 186.

1728, 5 jul.,

Henrick Jan van Essen heer van Schaffelaar pro interim landdrost van Veluwe, autoriseert Engelbert Georg Ardesch, scholtis des ambts **Barneveld**, tot het laten passeren van testamenten, volmachten, kenschappen en verborgingen van erf- en sterfhuizen, mombeschappen, arrestaties, enz.

1728, 2 sep.,

E.G. Ardesch, schout van **Barneveld** wordt door Godert Adriaen van Reede, landdrost van de Veluwe, geautoriseerd tot het onder voorwaarden laten passeren voor hem van resoluties, mombeschappen en verborgingen.

1729

Tekst bij een tekening van Cornelis Pronk van de herberg "De Roskam" bij Voorthuizen: "**Voorthuijsen**, dit dorp ziet men geteekend in de kaarten van den heer Alting op de Veluwe dicht bij Fernoe of Fernour; het is gelegen aan de voet van de Veluwse bergen aan de ordinaire wegh die van Amersfoort door Hoeflaken na 't Loo, Deventer, Zutphen en die weg heen, daer is een herbergh daer de Roskam uijthangt en hiernevens is te sien door Pronck na 't leven geteekend. Als wij daer pleisterden, hier is een goede intree voor den Rijsiger: dese herberg staet het uijterste huijs van het dorp Voorthuijsen. Ik vinde hier zulk eene laagte niet als hier voorn. vermeld is doch kan ook wel sien wanneer het regenachtig weer is dat dan het water van de Veluwe-bergen nae de laegte is sackende, echter kan het sich wel ontlasten. Dit dorp en Garderen staen onder het gerecht van Barnevelt dat tersijde van dit dorp is afgelegten."

lit.: Crebolder, Gerjan, Een byzonder Schoutampt. blz. 126.

1729, 17 apr.,

"Op Pascha 1729 na voorgaande opregte geloofs belijdenis tot 's Heeren Avondmaal bij de kerk te [Vorden] toegelaten: (...) Anneken Kleijn Cranenburg. NB dese belangende attest gegeven, en berigt aan de predikant te **Barneveld** waarvan sig schuldig gemaakt hadde".

bron: Vorden, Lidmatenboek NH kerk.

1729, 29 jul.,

Besluit gedeputeerden te verzoeken een korporaal en twee soldaten te zenden om het patrouilleren tegen stropen en "buitentijds" jagen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 193.

1730, 29 jul.,

Besluit in het dorp **Barneveld** zes putten te laten graven, bij de brandmeester in Amsterdam een brandslang en –spuit te kopen, aan de kerk een dichte loods te laten bouwen en te zijner tijd een bekwaam bediende aan te stellen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, fol. 199.

1730, 4 sep.,

Het maalschapsbestuur van Meerveld deelde mede "alsoo door een langdurig proces tusschen de maelschap van **Garder** en de eijgenaars van Meervelder Bosch soo ten lantrechte van Veluwe, als ten hoeve provintiaal soo groote Excensive costen zijn gevallen die onmogelijk uit de ordinaire incomsten kunnen betaald worden, derhalve de maelschap genoodsaickt is penningen daertoe te negotieeren en de maelen-goederen daarvoor de verpandschappen alsoo die oncosten volgens rekening en quitantie bedsragen f. 699-2-8."

bron: Pleyte, W., A. van den Bogert en H. Bouwheer, Bijdragen tot de geschiedenis van Barneveld. Meerveld en Meervelderbosch. Barneveld, G.W. Boonstra, 1886, blz. 16.

1731

"**Garderen** heeft een dicke en stompe toorn zonder spits."

bron: Cornelis Pronck?

1731, 18 jul.,

"Wijders heeft de Veltgraeff Evert Heijmen gerapporteert dat hij met assistentie van Berent Andriessen en Berent Hermsen Pol op den 18 Julij 1731 hadde geschut den Custos Peter Hendriksen met een voer turff soo hij hadde laten haelen van Meijnt Franken, waerop hij voor de Maelschap geroepen en minlijk tot betalinge van de daertoe staende boete ad. F. 25-:-: gesommeert zijnde geweiigert heeft deselve te betalen, waerop verstaen is den selven voor de gesegde boete paratelik door den onderscholt Willem Pothoven gedaen is met het haelen van een tinne schotel, ingevolge relaes door den selven gedaen, sullende daermede vorders geprocedeert worden soo als van ouds gebruijklik en met vorige resolutien overeenkomende is."

bron: Malenboek maelschap **Voorthuizen**.

1732, 24 apr.,

Huwelijksdispensatie verleend aan Evert Aertsen van Agtervelt en Grietje Hendrix van Havickhorst, broeders- en zusterskinderen.

bron: Gelders Archief, Archief Rekenkamer S 23, fol. 30

1732, 16 jun.,

"Klagte van verscheidene brouweren in **Barneveld** over beswaer door den pagter en versoeck van ... van den 11 art. van de ordonnantie; aen Gedeputeerden om preadvies gezonden."

bron: Kwartiersrecessen van de Veluwe.

1733, 6 feb.,

J. van Dompseleer contra W.W. Evers. Verschil over het bezit van eenen wal, uitmakende de scheiding tusschen het erf Ruijle (Ruler?) onder Ede, en den Hul, onder **Barneveld**.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Pleidooiboek XCIII, blz. 239; XCVII, blz. 288verso.

1732, 16 aug.,

Besluit om in de Groene Steeg te **Barneveld** een heul van steen of planken te laten aanleggen om overstromingen te voorkomen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 213.

1734, 10 dec.,

Neeltje Janssen, weduwe van Jan van Ypenburgh, chirurgijn en Anna Janssen te **Barneveld**, worden respectievelijk wegens heling en diefstal van linnengoed, veroordeeld tot drie weken op water en brood.

bron: Hof van Gelre, dossiernr. 4594/1.

1735

Condiën, aankondigingen en andere stukken van den verkoop van geestelijke goederen, 1637-1735. Afschriften en gedrukt. 8 stukken. Inv.nr. 1400,

bron: Berends, P., Het Oud-Archief van Harderwijk, deel I, blz. 266, "...een koormolen c.a. te Barneveld in 't **Callenbroek** 1708 en 1735".

1735

Akte van tolvrijdom voor de goederen van de in Bergschenhoek beroepen predikanten Harmanus van Loo te **Voorthuizen**, 1735 en Joh. Miseras te Spijkenisse, 1741.

bron: Rotterdam, Gemeentearchief, Archief Hervormde Gemeente Bergschenhoek, inv.nr. 98.

1735, 19 jan.,

Volgens het oude kerkeboek van **Kootwijk** woedde er die nacht een zware zuidwester storm waardoor ook schepen vergaan zijn.

bron: ommezijde 'titelpagina' "Kerkelijke administratie der Herv.gemeente Kootwijk. Oud kerkeboek van 1683 tot 1749. Nr. 1" (kopie).

1735, 28 apr.,

Op 28 april verkochten de Staten van Veluwe enkele, onder de voormalige Commanderie te **Kallenbroek** behorende boerenerven en de molen. De Kallenbroeker molen werd voor f. 2410,- verkocht aan Hermen Gerritsen Keyser en zijn echtgenote Rikjen Lamberts. "De Mol" aan Hendrik Bouwmeester voor f 1500,-, "Groot Vinkelaar" aan G.W. van Dedem voor f 6060,-, "Bakelaar" aan dezelfde voor f. 6350,-, "Callenbroek" aan dezelfde voor f 4315,- en "Klein Hof" of "Den Enspeet" eveneens aan Van Dedem voor f 3000,-

doc.: Aantek. Collectie Bouwheer, GA Barneveld.

1735, 1 aug.,

Wijnandt van Heerdt Brouwer, gewezen kerkmeester van **Barneveld**, laat na een aantal beslagleggingen op 12 mei 1734 zijn boedel als desolaat (= failliet) na aan zijn crediteuren, waaronder de Kerk.

lit.: Veluwse Geslachten, 19e jrg, nr. 4, 1994, blz. 211, verwijst naar: Schrassert, J., Consultatiën, advyzen en advertenties, deel II, 1740.

1935, 12 nov.,

Deze datum en de plaatsnaam Arnhem komen voor op een zilveren gedenkpenning, geslagen ter gelegenheid van het 25-jarig huwelijk van J. van Wijnbergen en J. van Heel, heer en vrouwe van **Glinthorst**. Voorts staan de beide familiewapens op deze penning afgebeeld.

n.b. Deze penning maakte deel uit van de collectie van het Veluws Museum "Nairac" en werd gestolen van een tijdelijke expositie welke was ingericht ter gelegenheid van de officiële opening van de bibliotheek aan de Brouwerstraat te Barneveld. Een tweede exemplaar bevindt zich in de collectie van het Fries Museum te Leeuwarden.

1736

De koperen lessenaar in de kerk van **Garderen** zou het wapen van Gelderland en het jaartal 1736 dragen.

1736

Acte, waarbij Coenraad Johan van Zuylen van Nievelt, na voorafgaande approbatie van het magescheid tussen hem en zijn zusters over de nalatenschap van hun ouders, beleend wordt met de navolgende Gelderse leengoederen: half Esveld, een vierde deel van het goed De Vaerst, beide gelegen onder **Barneveld**, acht morgen en de grove en smalle tienden in Nijbroek. Met oudere leenbrieven en stukken betreffende Esveld 1669, 1683, 1699 en 1712.

bron: GAB, huisarchief De Schaffelaar, inv.nr. 64.

1736

De Prince van Oranje en Nassau maakt opnieuw bezwaar tegen het gebruik van de Meeren bij **Uddel** en **Meerveld** voor het wassen van schapen.

bron: Pleyte, W., A. van den Bogert en H. Bouwheer, Bijdragen tot de geschiedenis van Barneveld. Meerveld en Meervelderbosch. Barneveld, G.W. Boonstra, 1886, 16.

1736, 26 apr.,

Coenraad Jan van Zuylen van Nievelt treedt als ambtsjonker van **Barneveld** op na ondertekening van de eed.

lit.: Ablaing van Giessenburg, W.J. d', De ridderschap van Veluwe, blz. LXIII

1736, 16 jun.,

Besluit op de gemene straat voor het huis van Jan van Dompsele Heijmans te **Barneveld** op kosten van

het ambt een pomp te laten plaatsen t.b.v. de ingezetenen en als toevlucht in geval van brand.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 240

1736 (na 27 nov.,)

Overdracht 'ontvangrecht' aan E.G. Ardesch door Johan van Wijnbergen tot de **Glinthorst** en Klaarbeek, richter van Wageningen, gedeputeerde staate des Kwartiers van Veluwe, die i.v.m. overlijden van Hendrik van Broeckhuijsen op 27 november 1736. n.b. Deze was oudste ambtsjonker en derhalve tevens ontvanger van het ambt.

1737

Akte van transport van Hendrik Jan van Essen, als commissaris van de boedel van wijlen Wouter Wijn Evertsz. en Elbertje Aartsdr., aan Geertruid Schrassert, weduwe van dr. Andreas Pelgrom Ardesch, van twee kampen zaai- en weiland, gelegen in het ambt en kerspel **Barneveld**, onder de buurschap Kallenbroek.

bron: Haarlem, Noord-Hollands Archief, locatie Kleine Houtweg, Archief Semeijns de Vries van Doesburgh, inv.nr. 884.

1737, 28 jan.,

Uittreksel uit het aktenboek van het Hof van Gelderland over het wassen van schapen en het laten rotten van vlas en hennep in het Grote en Kleine **Uddelermeer**.

bron: GAB, Collectie (losse) akten.

Voorloopig bericht aangaande een verschil over het regt tot het wasschen van schapen en vlas in het groote en kleine Uddelermeer, op Veluwe.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Actenboek XVI, 28 januari 1737.

1737, 3 feb.,

"Gedachtenisse.

Dat de **Voorthuizer** kerk, hier sprekende ingevoerd en derzelve toren, door een vreeselijk onweder op den 3 Febr. 1737 merkelyk wierd getroffen, en noch in dat zelve jaar uit vele lievdegaven weder hersteld.

*Gods onweer en gevreesde hand
Sloeg wel mijn Choor, maar 't spits aan brand;
't Welk valt door trouwe timmerlieden.
Die val verstrekt mijn ten behoud
Geen een, mijn meester zelv, hoe stout
kon hier een beter hulp mij bieden.*

*Maar ach! vast gelt mijn kroon ter neer!
Wie geeft mij 't vorig aanzien weer?
Wie zal op mijn ellende letten
't Barmhertig volk word aangedaan
Tot mijn herstel. God zal voortaan
Het hierom tot een zegen zetten.*

Voorthuizen, den 9 Junij 1738. Johannes Kalkoen, pred. te Voorthuizen.

bron: GAB, Collectie Bouwheer. Voorthuizen. 3. Kerk. A. Diverse aantekeningen betreffende de kerk.

"Versoek van de Jonckeren van Barneveld om een subsidie tot reparatie van den toorn tot Voorthuizen door de bliksem en 't onweer seer beschadigd afgewezen."

bron: Kwartiersrecessen van Veluwe, 13 mei 1737.

Besluit aan Tijmen Hermsen en Hendrik Haxbergen elk een zilveren ducaton te doen toekomen wegens hun moedig gedrag tijdens de brand in de toren van Voorthuizen in de afgelopen winter.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers d.d. 6 september 1737, deel II, folio 243: "(...) dat in de gepasseerde winter, bij het lessen van den brant in den toren te Voorthuijsen, veroorzaekt door een swaer weer van donder en blixem..(...)" Idem in de toren van Barneveld.

1737, 6 sep.,

Besluit aan Jan Beertsen en Hendrick Rijksen elk een rijksdaalder te doen toekomen wegens hun moedig gedrag tijdens de brand in de toren van **Barneveld**.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 244.

1738, 14 jun.,

Besluit de defecte houten brug in de weg van **Barneveld** naar **Voorthuizen** te vervangen door een stenen evenals het bruggetje in de Nijkerkerweg in **Harselaar**.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 346.

1739

Toren van de kerk te **Garderen** door de bliksem getroffen. Op 22, 23 en 24 juni wordt er een huis-aan-huis-collectie gehouden die maar liefst 242-15-: opbrengt.

1739, 7 jul.,

Jan Besselsen, alias 'Jan Brey' wordt op kosten van zijn ouders of de diaconie te **Barneveld**, voorlopig opgesloten en verpleegd in verband met mishandeling met een mes van ?

bron: Hof van Gelre, dossiernr. 4599/12.

1740

Teuntje Hendriks schenkt (geld voor) een koperen lichtkroon in de kerk te **Voorthuizen**.

lit.: Crebolder, Gerjan, Van pleisterplaats tot vakantiedorp, blz. 35.

1740

Geen predikdienst in **Kootwijk** vanwege het slechte weer.

doc.: [Nairac, C.A.,] Een oud hoekje der Veluwe, blz. 46.

1740, 13 jun.,

Besluit voor de twee omroepers van **Barneveld** een koperen bekken en een leren draagriem te laten kopen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 369.

1740, 14 jun.,

"Is bij examinatie bevonden dat de charters en papieren het Ampt concernerende in het amptscabinet seer confues en door den anderen laagen, soo hebben Haar HWGeb. den scriba en ontvanger des amptslasten deses Ampts geordonneert en geauthoriseert, om alle de papieren in het voornoemde cabinet nae te sien en yder bij het sijne te brengen om daarop bij de naaste amptsvergaderinghe door Haar H.W.Geb. te worden geresolveert wat behoorde in een band ingebonden te worden."

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 371

1741

"Achtevelde" (i.p.v. **Achterveld**)

lit.: Tegenwoordige Staat van Gelderland, Tirion, 1741 (op een kaart).

1741

Geen predikdienst in **Kootwijk** vanwege het slechte weer.

doc.: [Nairac, C.A.,] Een oud hoekje der Veluwe, blz. 46.

1741

"De spits van de toorn te **Garderen** had zijn spits door de brand verlooren maar nu weer opgeset."

bron: Tegenwoordige Staat der Nederlanden,

1741, 2 mei,

Bart Hendrik en Hendrick Barten transporteren aan Wouter en Gijsbert Otten hun parten in de Puurveense molen in **Kootwijkerbroek**.

Evert Willemsen Smit transporteert zijn part in de Puurveense molen.

bronnen: RAG, ORA 0203, boek 848, buurtschap Cootwijkerbroek, folio 109, 110,

1742, 13 apr.,

Verzoek van Gerrit Evertsen Timmer om landwinning (vrijgeleide) en abolitie inzake de manslag door hem begaan aan Gerrit Gijsbertsen in het ambt **Barneveld**. H.E.M. wijzen op advies van het Hof het verzoek om landwinning voorshands af.

bron: RAG Archief Rekenkamer S 25, fol. 577-579.

1742, 16 apr.,

Het kwartier van Veluwe stelt aan de orde een proces voor Gedeputeerde Staten van Utrecht, aangespannen door de pachters van het slacht- en hoorngeld te Leusden tegen Jan van Horselaar te **Kallenbroek** (onder Barneveld), wegens het niet betalen van voornoemde belasting. Missive van H.E.M. aan de Staten van Utrecht over aantasting van het territoriale recht en verzoek om opheffing van de dagvaarding. Machtiging verleend aan het Hof en de Rekenkamer nader onderzoek te doen naar de provinciale grenzen.

bron: RAG, Archief Rekenkamer S 25, fol. 606-609.

lit.: Drost, J., Landdagsrecessen. Handelingen en resoluties van de Staten van Gelre en Zutphen 1741-1750. Arnhem, 2000, blz. 26, nr. 025.

1742, 13 okt.,

Missive van het Hof en de Rekenkamer dat het onderzoek naar de territoriale aanspraken van de provincie Utrecht op **Kallenbroek** (onder Barneveld) niets heeft opgeleverd. Machtiging verleend aan het Hof en de Rekenkamer om de nodige informatie in te winnen, kaarten te laten vervaardigen en aan H.E.M. advies uit te brengen.

bron: RAG, Archief Rekenkamer S. 25, fol. 677-678. Drost, J., Landdagsrecessen. Handelingen en resoluties van de Staten van Gelre en Zutphen 1741-1750. Arnhem, 2000, blz. 33, nr. 081.

1742, 24 okt.,

Evert Gosens contra Cornelis Evers. Impetrant beweert van de malen te **Garderen** wettig in erfpacht te hebben verkregen, een hoekje lands onder Garderen, tegen een malentins van vier stuivers, met het recht om daar ook plaggen te kunnen maaien. De gedaagde heeft hen dit belet, op grond dat de pacht was geëxpireerd door de dood zijns vaders. Het Hof gelast hen voort te procederen.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Archief Hof van Gelre, Boek van aanspraken en antwoorden IV, blz. 152; Pleidooiboek van re- en dupliek, V, blz. 16

1743

Verlofpas voor Gerrit Noyen, soldaat in het regiment van Generaal-majoor de Guy, onder de compagnie van kapitein Looze, om zes weken met verlof in **Barneveld** te verblijven.

bron: GAB, huisarchief goed Esveld, inv. nr. 9. n.b. Gepasporteerd 1749.

1743, 10 jul.,

Besluit aan Hendrick Meijer, armjager, f. 6,- te betalen voor de koop van een nieuwe hond, daar de vorige is vergiftigd.

bron: GAB, resolutiesboek ambtsjonkers, deel II, folio 421.

1743, 29 okt.,

Hendrik de Lange verkoopt aan Christoffel Valke 2/10 parten van een huis en hof in de buurtschap **Glind** digte bij de Catholijke kerk tot Achterveld.

1743, 26 nov.,

D. Martinus, predikant te **Elspeet**, contra A. Aaltsen. Impetrant beweert recht te hebben op eenen bloktiend, genaamd het Middelblok, onder Doornspijk, en dus ook op de Werfhorst, onder den kring van dien tiend behorende. De gedaagde betwist hem dat recht, maar wordt door het hof, alleen wat de spolie betreft, vrijgesproken.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Archief Hof van Gelre, Boek van aanspraken en antwoorden V, blz. 83 en 88; Pleidooiboek van re- en dupliek V, blz. 261verso en 268.

1743, 14 dec.,

Barendt Baron van Lewe verkoopt aan Hendrik van Isselmuiden Heer van Swollingercamp enz. het erf en goed Schaffelaar, zoals het bij Teunis Jansen gebruikt wort, in de buurtschap **Glind**, zijnde vrij allodiaal deijlbaer Thinsgoet, voor f. 5.922,-.

1743/44

Kaart van de grens tussen Gelderland en Utrecht bij Scherpenzeel, **Barneveld** en Hoevelaken door Isaak van den Heuvel, 1743/44. Gekleurd. 1 kaart.

bron: RAG Arnhem, Archief Hof, inv.nr. 459c, kaart nr. 74.

1744

Overeenkomst tussen de ambtsjonkers van **Barneveld** en Nijkerk inzake het onderhoud van de weg Barneveld-Nijkerk.

bron: GAB, voorl.inv.nr. 116.

1744, 26 jul.,

Huwelijk van Everhardus Heeser, weduwnaar, en Jannetje Gerritsen, jongedochter, laatst gewoond hebbende te **Barneveld**, met permissie van de richter, te Wehl door predikant Theodorus Christianus Havenbergh.

1744, 12 sep.,

Besluit om in 1745 een aantal bruggen en heulen in het ambt door stenen exemplaren te laten vervangen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 435.

1745, 19 mei,

Barendt Baron van Lewe verkoopt aan Hendrik Jan Baron van Essen, Heer tot Schaffelaer, het erf en goet Schoonderbeek, zoals bij Willem Rutten bewoont wort, den verkoper aangekomen uit den boedel van Freule Charlotta Wilhelmina Bentinck tot Briellert (aangeërft) gelegen in de buurtschap **Glint**, alwaar oostw(aarts) het goet het Net, westw(aarts) het Kalfslant, zuid Droffelaar en Schaffelaar en noort Willem Wouters naastgelegen zijn, voor f. 8.125-:-.

1745, 14 dec.,

De erfgenamen van Gerrit Evertsen, gehuwd met Teunisje Everts, verkopen aan Gijsbert Heimen en Marrithen Jans het Heerenlogement (**De Glind**), voor f. 600,- (huis, met hof en kampje land).

bron: GA/GAB, ORA,

1746, 7 apr.,

Ontvangen van Lubbert Collert te **Zwartebroek** "voor dat sijn moeder in een kerkengraf geset is die out was 106 jaren." (geboren 1640).

1747-1752

Kwitanties betreffende de pacht van de Wencoppertiend, verschuldigd door de eigenaren van het goed Wenckum aan de kerk te **Garderen**.

bron: GAB, Huisarchief goed Wenckum, inv. nr. 22

1747, 8 jul.,

Bul voor Henricus Johannes Ardesch "**Barneveld**-Gelrus" als meester in de rechten van de Hogeschool te Harderwijk, getekend door de professoren Gerh. Schroder, Bernardus Cremer, Gerhardus ten Cate, enz.

1747, 10 nov.,

Toon Janssen c.s. worden tot vier dagen water en brood veroordeeld wegens het plegen van geweld bij het beroepen van een predikant te **Garderen** (Johannes Joosting?, deze werd in 1748 bevestigd).

bron: Hof van Gelre, dossiernr. ?

1748

Akte van fundatie van een zielmis door Jan van Vorden uit **Garderen**, te bekostigen uit het jaarlijkse rente van een kapitaal van f 300, -, 1748, met aantekeningen betreffende de belegging van het kapitaal, 1763-1784.

bron: Utrechts Archief, Collectie Rijsenburg, inv.nr. 374.

1748, 12 apr.,

In **Barneveld** overlijdt Heribertus Hagen op 65-jarige leeftijd (weldoener RK kerk).

bron: Doodboek RK parochie Achterveld.

1748, 16 aug.,

Besluit in het volgend jaar de Klaarwaterse en Vaarster bruggen door stenen exemplaren te laten vervangen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 465.

1749

Hendrik Evertsen schenkt (geld voor) een koperen lichtkroon in de kerk te **Voorthuizen**.

lit.: Crebolder, Gerjan, Van pleisterplaats tot vakantiedorp, blz. 35.

1748, 9 nov.,

Resolutie houdende uitbreiding van de heerlijkheid Het Loo door toevoeging van het Grote en Kleine **Uddelermeer**.

BO: Staten; UO: Staten; V: L38, G.

bron: Drost, J., Gelderse Plakkatenlijst 1740-1815. Zutphen, 1982, blz. 57, nr. 61.

1749, 12 jun.,

Willem Jan van Dedem treedt als ambtsjonker van **Barneveld** op na ondertekening van de eed.

lit.: Ablaing van Giessenburg, W.J. d', De ridderschap van Veluwe, blz. LXIII.

1750

Bij de definitieve vaststelling van de oppervlakte van de heerlijkheid "Het Loo" werd een klein gedeelte van het ambt Barneveld bij de heerlijkheid gevoegd, te weten: een gedeelte van **Uddel** en **Meerveld**, Oudorp en Milligen. Een door het ambtsbestuur van Barneveld in 1803 ondernomen actie om dit gebied weer aan Barneveld toe te voegen, had een negatief resultaat.

bron:

1750

Stukken betreffende een geschil tusschen den pandhouder van de Schothorster tiend onder **Barneveld** en de daartoe behorende novale tienden en den pachter van de overige novale tienden aldaar, 1750, 1751. Met enkele retro-acta. 1 omslag.

bron: Martens van Sevenhoven, A.H., Het archief der Geldersche Rekenkamer, 1559-1795. deel I. Den Haag, 1925, blz. 201, inv.nr. 1426.

1750, 18 feb.,

Johanna van der Heyden wordt wegens kindermoord geseseld en verbannen uit het ambt **Barneveld**.

bron: Hof van Gelre, dossiernr.?

1750, 28 mei,

Coenraad Willem van Haersolte treedt als ambtsjonker van **Barneveld** op na ondertekening van de eed.

lit.: Giessenburg, d'Ablaing van, blz. LXIII.

1750, 1 sep.,

Besluit dat aan de weduwe van schoolmeester Leendert Decker nog drie jaar f. 30,- zal worden betaald en dat zij haar schooltje voor brei- en spelkinderen in **Barneveld** mag voortzetten.

bron: GAB, Resolutieboek ambtsjonkers II, fol. 477.

1751, 19 jul.,

Op grond van de in het ambt **Barneveld** wonende Hendrik Thijssen wordt door timmerman Barend Albertse een brug afgebroken die daar ten onrechte door Aalbert Jansen van Brinkesteijn, wonende op "Daatselaar" onder Stoutenburg, was gelegd.

bron: RAU, Notulen Ordinaris Regtsdag gehouden aan de Ruijter, sijnde de Gerechtsbank van Stoutenburgh, op 7 oktober 1751.

1751, 18 okt.,

Verzoek van Sophia Charlotta van Wartensleben douarière Van Westerholt, vrouwe van Scherpenzeel, om machtiging te verlenen aan Johan Walburg, scholtus van **Barneveld** of aan een ander gericht, om een getuigenverhoor af te nemen in haar geschil met de scholtus Otto van Stuijvenberg en Johannes Reijniers alvorens de zaak voor het Hof zal dienen. Beslissing: verzoek toegestaan.

bron: RAG, Archief Rekenkamer, S. 28, fol. 791, 792.

1751, 17 nov.,

Joost Hendrik Gerritsen Sluyck te **Barneveld** wordt veroordeeld wegens het stelen van immen: ontslagen.

bron: GA Arnhem, Hof van Gelre, dossiernr. 4614/10.

1752, 10 feb.,

Hendrik Jansen uit **Barneveld** wordt veroordeeld wegens diefstal tot 10 jaar tuchthuis.

bron: GA Arnhem, Hof van Gelre, dossiernr. 4615/2.

1752, 19 feb.,

Jan Jansen uit **Barneveld** werd wegens diefstal veroordeeld wegens diefstal tot 1 jaar tuchthuis.

bron: GA Arnhem, Hof van Gelre, dossiernr. 4615/4.

1752, 28 mrt.,

Aalt Gerritsen uit **Barneveld** werd wegens diefstal tot 2 jaar tuchthuis veroordeeld.

bron: GA Arnhem, Hof van Gelre, dossiernr. 4615/6.

1752, 1 apr.,

Barent Baron Lewe verkoopt aan G.W. van Dedem de Bisschopstiend te **Barneveld** voor f. 3.423,- idem

Barent Baron Lewe verkoopt aan Goossen Geurt Bentinck op de Brieler de Kuismolen voor f. 1.000,-

1752, 16 jun.,

In dit jaar (en op deze dag?) werd de dakruiter op het koor van de Grote Kerk in **Barneveld** afgebroken. Wat bleef staan was het daarop geplaatste ijzeren kruis: "Haar Hoogwelgeb. geïnformeert zijnde dat het kleijne toortje staande op de Kerk van Barnevelt boven het Choor in een seer slegte staat en noodsaekelijk diende of vernieuwt of geremoveert te worden, soo is tusschen Haar H.W. Geb. en de Leijdecker en Timmerman A. Feckman en J. Rijksen geveenieert dat sij het gem. Toortje sullen afbreken en het gat wederom te maken, dat sij daar tegens sullen profiteren den afval van hetselve en drie glns aan gelt, uitgenomen de Leijen, 't Kruijs en Haan die ten voordeele van de Ampte blijven, en dat sij het gem. kruijs en haan ook sullen moeten plaatsen en setten op den hoek van de kerck.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, 16 juni 1752

doc.: (monumentenbeschrijving).

1752, 25 mei,

Coenraad Jan van Renesse treedt als ambtsjonker van **Barneveld** op na ondertekening van de eed.

lit.: Ablaing van Giessenburg, W.J. d', De ridderschap van Veluwen, blz. LXIII

1752, 14 jun.,

De verbanning van Henk van Leeuwen uit **Barneveld** wegens het plegen van ontucht wordt verlengd.

bron: GA Arnhem, Hof van Gelre, dossiernr. 4615/14.

1752, 5 aug.,

Peter Reyersen of Van Breenen uit **Barneveld** wordt voor het Hof van Gelre veroordeeld wegens doodslag en onthoofd.

bron: Arnhem, GA, Archief Hof van Gelre, dossier 4615/?

1752, 10 aug.,

Publicatie houdende verplichting van tiendplichtingen in het Ambt **Barneveld**, jaarlijks hun vee, waarvan de krijtende tiend moet worden betaald, nauwkeurig op te geven.

n.b. Herpublicatie van het plakkaat van 21 juni 1669 (GPB II 419-420).

BO: Staten; UO: Rekenkamer; V: 042.

bron: Drost, J., Gelderse Plakkatenlijst 1740-1815. Zutphen, 1982, blz.64, nr. 98.

1752, 28 okt.,

Aaltje Cobus uit **Barneveld** wordt veroordeeld wegens dieverij en ontslagen.

bron: GA Arnhem, Hof van Gelre, dossiernr. 4615/16.

1753, 11 okt.,

Verzoek van de diakenen van het ambt en kerspel **Barneveld** enige kerkgoederen in Barneveld en Kallenbroek te mogen verkopen. Beslissing: verwezen naar de landdrost van Veluwe.

bron: RAG, Archief Rekenkamer S 29, fol. 818, 819.

1753, 12 okt.,

Missive van het Hof met een opgave conform Landschapsresolutie van 17 oktober 1750 van de benoeming van ambtenaren. Aanstelling van Andries Schimmelpenninck van der Oije tot richter van Arnhem en in Veluwezoom in plaats van wijlen Hendrik Jan van Essen tot de **Schaffelaar**. Benoeming van Anthonij George van Eck tot rentmeester van Veluwe in plaats van wijlen Hendrik Jan van Essen tot de Schaffelaar. Eedsaflegging. Voor kennisgeving aangenomen.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Rekenkamer S 29, fo. 827, 828, nr. 119.

1754, 24 aug.,

Besluit het klokje 's morgens om acht in plaats van om zes uur te laten luiden (toren dorp **Barneveld**).

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers II, fol. 525.

1755, 12 aug.,

Geopent het besloten Testament dat 4 Februari 1750 gemaakt was door Freule Geertruid Heilwig van Essen waarbij zij Lucas Willem Baron van Essen, zoon van haar broeder Karel van Essen, tot haar eenigen erfgenaam heeft benoemt, zes van haar neven en nichten krijgen elk 15 gl. en eenige kostbaarheden, haar kamenier 100 gl., de mindere bedienden kleederen, enz.

1756

Register bevattende inventaris der goederen van Carel Baron van Essen, heer van Helbergen en Schaffelaar.

bron: Graaf, J. de. Inventaris van het huisarchief "Verwolde" (Arnhem, 1946), volgnr. 23

1756, 17 mrt.,

C.W. van Haersolte tot Staverden contra Jan Jansen. Verschil over het regt van de geërfden van Staverden, Leuvenum, Houtdorp en Drie, om in het **Speulderveld** plaggen te slaan, turf te steken en heide te maaijen.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Archief Hof van Gelre, Boek van aanspraken en antwoorden XIV, blz. 54; Pleidooiboek van re- en dupliek XIII, blz. 196.

1756, 9 apr.,

Verzoek van de jonkers van het ambt **Barneveld** om de Staten van Utrecht aan te schrijven het Utrechtse gedeelte van de Aschatterbeek en de Moorsterbeek te laten onderhouden en schouwen. Verzoek toegestaan. Missive van H.E.M. aan de Staten van Utrecht.

bron: RAG, Archief Rekenkamer, S. 31, folio 35-38.

1756, 13 apr.,

Verzoek van Teunis Elbertsen om hem de dood van Wichert Hendriks na een ruzie te Beekbergen niet toe te rekenen en hem naar zijn woonplaats **Barneveld** te laten terugkeren. Verzoek afgewezen.

bron: RAG, Archief Rekenkamer, S. 31, folio 71-73.

1756, 22 jun.,

In **Barneveld** overlijdt pastoor Gregorius Koch.

bron: Doodboek RK parochie Achterveld.

1756, 7 aug.,

Besluit dat schout bij nacht Joost Sels tegen een vergoeding en op zijn kosten in de kerk van **Barneveld** een gestoelte kan laten maken.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 563.

1757, 26 sep.,

Rijkje Lammerts, weduwe van H.G. Keijser, verkoopt aan Jacob Nieuwhuijs en Gerritje Havekes, ehelieden, de door koopers gebruikte **Callenbroeker** windkoornmolen, bezwaart met 1000 gl. 3 ½% ten lasten van den Heer G.W. van Dedem van Hoevelaken voor f. 2.600,-.

1758, 19 okt.,

Verzoek van de diaconieën van Voorthuizen en Ede om haar aandeel in het erf en goed Bitterschooten in het ambt van **Barneveld** te mogen verkopen. Beslissing: verwezen naar de landdrost van Veluwe.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Archief Rekenkamer S 32, fol. 146, 146.

1759, 4 mei,

Verzoek van de predikant en diakenen van de kerk te **Barneveld** om drie bouwvallige huisjes te mogen verkopen. Beslissing: verwezen naar de landdrost van Veluwe.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Archief Rekenkamer, S. 32, fol. 336, 337.

1760

In dit jaar verschijnt het boekje "De Sleutel der Kennisse van de Oeffeningen der Christenen, benevens enige Samenspraken over het Profeteeren", geschreven door de Iekepreker (oefenaar) Evert Jacobs van de Burgwal, gedoopt op 3 april 1701 te **Barneveld**.

1760, 16 mei,

Lucas Willem van Essen treedt als ambtsjonker van **Barneveld** op na ondertekening van de eed.

lit.: Ablaing van Giessenburg, W.J. d', De ridderschap van Veluwe, blz. LXIII.

1761

Rekest van Lucas Wilem van Essen, ingediend bij de Rekenkamer, houdende een verzoek om hout te mogen hakken in de buurtschap Esveld in **Barneveld**, met gunstige beschikking, 1761. 1 katern.

bron: Ruitenbergh, G.M.W., Archief van het huis Verwolde (14^e – 20^e eeuw) en familiearchief Van der Borch van Verwolde (15^e – 20^e eeuw). Arnhem, 2002, blz. 158, nr. 1274.

1761

Cornelis Beertsen contra Marritje Everts, weduwe van Elbert Meeuwissen, ter vordering van een gekocht plaggenveld.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 452 (452-460: Dossiers inzake civiele geschillen en overtredingen in het ambt **Barneveld**) Arnhem, GA, Archief van Jan Doude als advocaat te Arnhem, 1759 - 1767 (1777), inv.nr. 452.

1761

De landdrost contra Tijmen Harmsen c.s., wegens overtreding van het toegestane aantal aanwezigen bij de begrafenis van Dirk Stevensen, te **Voorthuizen**

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 453 (452-460: Dossiers inzake civiele geschillen en overtredingen in het ambt Barneveld) Arnhem, GA, Archief van Jan Doude als advocaat te Arnhem, 1759 - 1767 (1777), inv.nr. 453.

1761

De erfgenamen van Hendrik Otters, schout te Ede, contra Heijmen Gerrits, ter vordering van de pachtsom van het goed "**Donckervoord(en)**", 1761 – 1762.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 454 (452-460: Dossiers inzake civiele geschillen en overtredingen in het ambt Barneveld)

1761, 28 jul.,

C.W. Haersolte tot Staveren contra H. Helmichse en andere geërfden van de mark van Leuvenum. Verschil over het recgt van gezamenlijke geërfden van de Leuvenumsche mark, om in het **Stroesche** veen plaggen te maaijen.

bron: Gelders Archief. Boek van aanspraken en antwoorden XVII, blz. 348; Pleidooiboek van re- en dupliek, XVI, blz. 211verso

1761, 3 aug.,

Besluit aan Theunis Kerkhoff, koster te **Garderen**, f. 6,- te doen betalen voor het afbreken van het knekelhuis op het kerkhof, het schoonmaken van de stenen en het egaliseren van het kerkhof.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, folio 634.

1761, 4 aug.,

Besluit te **Voorthuizen** bij het huis van Roelof van Ansen (herberg "De Roskam") een heul in de weg te laten leggen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 637.

1761-1762

Jacob Hendriksen contra Jan Hendriksen in het **Kootwijkerbroek**, ter vordering van de pachtsom van tienden uit "de Munt" en "sijn eijge plaatsje", 1761 – 1762.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 455 (452-460: Dossiers inzake civiele geschillen en overtredingen in het ambt Barneveld)

1762

Melis van Couthoorn contra Hendrik Hendriksen Smit en Harmen Berentsen, ter vordering van de pachtsom van een tiende uit de Berenkamp, te Nijkerk.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 456 (452-460: Dossiers inzake civiele geschillen en overtredingen in het ambt **Barneveld**).

1762

De landdrost contra Claas Willemsen, wegens de verwonding van Teunis Woutersen.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 457 (452-460: Dossiers inzake civiele geschillen en overtredingen in het ambt Barneveld).

1762, 24 apr.,

Verzoek van Willem Steevens, Johannes Hanssen en Christiaan Hanssen namens de kramers in de ambten van **Barneveld** en Ede om handhaving van het plakkaat van 8 mei 1706 inzake het verbod voor uitheemse kramers om wollen en andere stoffen op het platteland te verkopen. Tevens een verzoek om de maatregel van de landdrost van Veluwe in te trekken met het verbod aan de supplianten in voornoemde ambten hun waren te verkopen. Verwezen naar het Hof om advies.

bron: Gelders Archief, Archief Rekenkamer S 33, fol. 878-881.

1762, 26 apr.,

038 Verzoek van rooms-katholieke ingezetenen van het kerspel **Barneveld** om een nieuwe priester te mogen aanstellen wegens vertrek van hun zielzorger in 1731. Verzoek afgewezen.

bron: Gelders Archief, Archief Rekenkamer S 33, fol. 882-885.

1763

Tekening van de waterlopen en dijken tussen Veenendaal en de Zuiderzee, ongedateerd, c. 1763. Gekleurd.

bron: GA Arnhem, inv.nr. 5434, krt.nr. 25.

1763

Akte, waarbij Willem Derksen, als leenvolger van zijn broeder Jochem Derksen, beleend wordt met het Gelders leengoed **Wenckum**.

bron: GAB, Huisarchief goed Wenckum, inv. nr. 15.

1763

Meinard Joachim Buschman contra Catharina Vlaming, ter vordering van een erfdeel uit de nalatenschap van Joost Sels.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 458 (452-460: Dossiers inzake civiele geschillen en overtredingen in het ambt **Barneveld**)

1763

Renger Hendriksen contra Evert Petersen van de Krol, ter vordering van een knechtsloon.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 459 (452-460: Dossiers inzake civiele geschillen en overtredingen in het ambt **Barneveld**)

1763, 20 aug.,

Besluit het door de schout van Hendrik Berghuijs gekochte huisje in **Barneveld** te doen herstellen zodat het kan dienst doen als ambtsmagazijn.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel II, fol. 727.

1764

Evert Hendriksen contra Hendrik Petersen, metselaar te **Voorthuizen**, ter vordering van schadevergoeding wegens belediging door Beertje Maassen, echtgenote van laatstgenoemde.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 460 (452-460: Dossiers inzake civiele geschillen en overtredingen in het ambt Barneveld)

1764

In **Stroe** brandden de huizen van Lambert Hendriksen en Rutger Jansen af.

bron: GAB, Cedullen ambtslasten ambt Barneveld

1764

Verkrachting in 1764 van Neeltje Aalten en Cornelisje Rutgers door Roelof Essen, ook wel: Hesseltjes Roelof, 1770-1772.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 341 (341-348: Dossiers inzake misdrijven in het ambt Barneveld)

1764

Dit jaartal stond op een klok die in het torentje van het huis "De Moriaan", later het huis "Weltevreden" in **Voorthuizen** hing. De volledige tekst luidde: "1764, Pieter Seest, Amstelodam me fecit".

lit.: Crebolder, G., Voorthuizen. Van pleisterplaats tot vakantiedorp, blz. 13; idem, Barnevelders, aflevering 40 (Willem Wilbrink).

1764, 18 aug.,

Besluit aan weerszijden van de weg van de beekbrug tot aan het bruggetje in de Catharinastraat in **Barneveld** een rij iepen te laten planten.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 37.

1764, 18 aug,

Besluit op voordracht van Lucas Willem Baron van Essen, Cornelis Sonneveld aan te stellen als organist.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers III, fol. 40.

1765, 24 aug.,

Besluit de vloer van de toren te **Barneveld** met gele klinkers te laten beleggen zodra de bouw van het orgel voltooid is.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 55.

1766

Orgel in Ned.Herv. kerk te **Barneveld** geplaatst. Schenking Lucas Willem baron van Essen.

1767

In **Garderen** huis afgebrand. Volgens Hendrik Bouwheer was het naar de opbrengsten in de cedulle van de ambtslasten te oordelen een '2-paardsboerderij'. Het land was ± 1870 in gebruik bij J. Vermeer, H. Nijhof en De Raven.

doc.: GAB, Collectie Bouwheer. Garderen. 1. Geschiedenis en beschrijving.

1767, 4 apr.,

Evert van Domselaar en Jannetje Weijler, eigenaars en bewoners van den **Kallenbroekermolen**,

bezwaren die met 1000 gl. ten laste van den Heer Van Lijnden van Hoevelaken.

1767, 8 mei,

Besluit een balans, schalen en gewichten voor de waag te doen kopen en de waag niet meer te verpachten maar te 'collecteren'.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 105;

Instructie voor de 'collecteur' van de waag Lubbert Jansen Cousijnsen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 106.

1767, 29 jul.,

Besluit in het aanstaande voorjaar een straat naar de waag te laten leggen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 114.

1767, 13 okt.,

Scheiding tussen T.W. van Lynden, Douariere C.J. van Zuijlen van Nievelt en hare kinderen, de wed. krijgt den geheelen inboedel en 1^e de halve Harselaarsche of Middagtertiert, releverende aan de Kellenarij tot Putten; 2^e het Erf Velthuisen onder Ede, het proostdijje goet genaamt, en een halve hoeve in het Edesche bosch; 3^e en 4^e De halvescheid van de Heerenhuijsinge **Glinthorst** met sijn tuijnen, bossen en plantagien, de erven den Brom, groot en klein Birrevelt, mitsgaders het daghuurdersplaatsje de Knip.

bron: GAB, Archief Huis de Schaffelaar, inv.nr. 23.

1767, 14 okt.,

Benoeming van Wolpherdus Bernardus Blancken tot scholtus van het ambt **Barneveld** in plaats van wijlen Jan Beek. Voor kennisgeving aangenomen.

bron: Gelders Archief, Archief Rekenkamer S 35, fo. 690.

1768

Ten overstaan van de schout van **Barneveld** wordt een akte van openbare verpachting van de Crumseler tiend door mevrouw Griethuijsen gepasseerd.

bron: GAB

1768, 21 aug.,

In **Voorthuizen** gedoopt: Willemijntje, de onechte dochter van Geertje Klaasen "volgens constante belijdenis van de moeder in onegt geprocreert bij Wilhelmus à Grafstede, Commandeur op 's Lands oorlogschip".

bron: Doopboek Voorthuizen. n.b. Willemijntje overleed op 21 oktober 1768.

1768, 28 aug.,

Derk Mulder, weduwnaar van Gerritje Havekes, Jan Hendriksen Bloemendal, onderschout als volmagtiger van Grietje Harmsen, weduwe van Berend Lucassen Havekes, als erfgenamen van haar dogter Gerritje Havekes, verkoopen de **Kallenbroeker** molen aan Cornelis van Dompsele en Sophia Hartshoorn voor f. 2.130,- (welke dezelve (16 April 1768) uit de hand verkoopen aen Gijsbert Wilbrink en Emmetje Maassen voor f. 3.200,-).

1769

Brief van Gerhardus Everts, advocaat te Arnhem, ter opzending van het dossier inzake een civiel geschil tussen Gerrit Evertsen, te **Barneveld** en Nelletje Derks.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, blz. 78, inv.nr. 505.

1769

Dossier inzake huizen en land in de Vest, Votbuurt, Putten en **Barneveld**, nagelaten door het echtpaar Rutger Elgershuijsen en Agnita Rengers.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, blz. 57, inv.nr. 372.

1769, 30 aug.,

In de ruimte onder de toren van de kerk te **Kootwijk** wordt een schoorsteen gebouwd zodat er school

gehouden kan worden.

1769, 15 dec.,

Johan Andries Heyshorn en Barbara Rosina Reicharden werden tijdens een te Hoevelaken gevoerd proces tot ontslag en verbanning veroordeeld wegens dieverij te **Voorthuizen**.

bron: Gelders Archief, Hof van Gelre, dossiernr. 4640/13.

1770

Aert Hendriksen van de Glind contra het echtpaar Hendrik Ariensen en Jannetje Gerrits (Dronkeler) te **Barneveld**.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk (14371675-1811 (1844), blz. 37, nr. 181.

1770, 30 apr.,

Twee getuigen verklaren dat **Essen** het recht heeft van schapen te weiden in het Kootwijkerveld.

bron: Buurtboek Essen

1770, 25 jul.,

Besluit de stenen muur rond het kerkhof te **Barneveld** te laten verkopen en daarvoor in de plaats blauwe hardstenen palen te laten plaatsen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 166.

1771

Overeenkomst tussen de ambtsjonkers van **Barneveld**, Ede en Nijkerk betreffende de bouw en het onderhoud van een brug nabij het erf "De Kamp".

bron: GAB voorl.inv.nr. 117.

1771

Geen predikdienst in **Kootwijk** vanwege het slechte weer.

doc.: [Nairac, C.A.,] Een oud hoekje der Veluwe, blz. 46.

1771

Akte van benoeming van Lucas Willem van Essen tot raad van het jachtgericht van het Kwartier van Veluwe, 1771. 1 charter.

bron: Ruitenbergh, G.M.W., Archief van het huis Verwolde (14^e – 20^e eeuw) en familiearchief Van der Borch van Verwolde (15^e – 20^e eeuw). Arnhem, 2002, blz. 118, nr. 845.

1771, 20 mei,

Brand in de Groenesteeg te **Barneveld** waarbij onder andere het huis van Berend van Rootselaar verloren ging.

bron: GAB, resoluties.ambtsjonkers. d.d. 9 september 1772 (boek IV, fol. 198: "Besluit het verzoek van Berent van Rootseler om vrijstelling van betaling van ambtslasten wegens de door hem geleden schade tijdens de brand in de Groenesteeg op 20 mei 1771 af te wijzen"), zie ook: ORA, boek 837, fol. 121-122, d.d. 10 februari 1772: verkoop puinhoop afgebrand huisje in de Groenesteeg door Aaltje Jans van Wekerom, weduwe van Hendrik Sijmondson.

1771, 11 sep.,

Besluit een reglement op "voorvallende" brand op te stellen en na vaststelling door de heer Van Essen een brandmeester en andere bedienden te laten verkiezen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 183.

1771, 13 sep.,

Besluit de vervallen houten brug in het **Kootwijkerbroek** bij het erf van Ot Jansen in het voorjaar te doen vervangen door een stenen exemplaar.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 187.

1771, 9 okt.,

Verzoek van de diakenen van Hilversum om het aandeel van de kerk in het erf en goed Westervelt te

Kallenbroek in het ambt **Barneveld** te mogen verkopen. Verwezen naar de landdrost van Veluwe.
bron: Gelders Archief, Archief Rekenkamer S 36, fo. 1169, 1170.

1771, 11 okt.,

100 Verzoek van Coenraad Willem van Haersolte, Coenraad Jan van Renesse en Lucas Willem van Essen tot de Schaffelaar, ambtsjonkers van het ambt **Barneveld**, om goedkeuring van een ontwerp-reglement tot voorkoming en bestrijding van brand in het dorp en ambt Barneveld. Verwezen naar het Hof.

bron: Gelders Archief, Archief, Rekenkamer S 36, fo. 1190, 1191.

1772

Diefstal van schapen door Lambert Reijnders.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 342 (341-348: Dossiers inzake misdrijven in het ambt Barneveld)

1772

"Caart figuratief van de Schuursteeg en de daarbij lopende beek etc. door J.G.J. van Hasselt, 1772, gekopieerd door dezelfde, (gekleurd)"

n.b. Betreft gedeelte weg Voorthuizen-Hoevelaken tussen het huis **Terschuur** en de Klarwatersebrug

bron: RAG Arnhem, Archief Hof, krt.nr. 240

1772

Mishandeling van Evertje Jans, ook wel: Evertje Kous, door haar stiefzoon Eijmbert Willems, keutspinder.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 343 (341-348: Dossiers inzake misdrijven in het ambt Barneveld)

1772

Jan Besselsen, in het **Zwartebroek** in het ambt van Barneveld, en Aeltje Geurts, dienstmeid op Scharrepot (betreft overspel).

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk (14371675-1811 (1844), blz. 48, nr. 284.

1772

Akte van overeenkomst tussen Geurt van Leeuwen en Cornelis Sonneveldt over de bouw van een achterhuis tegen de muur van Sonneveldts huis te **Barneveld**.

bron: GAB, Collectie (losse) akten.

1772, 16 jan.,

Ordonnantie of reglement op de voorvallende brand in den ampte en dorpe en **Barneveld**. Te Arnhem, by de wed: van Hendrik van Goor.

BO: Staten (11 oct. 1771) UO: Hof V: b86, a57, f373E4, f373E14

bron: Drost, J., Gelderse Plakkatenlijst 1740-1815. Zutphen, 1982, blz.84, nr. 215

1772, 31 okt.,

Verzoek van H.H.M. een predikant te benoemen, die bekwaam is om als gecommiteerde van H.E.M. mee te werken aan de totstandkoming van een nieuwe psalmberijming in de Nederduits

Gereformeerde Kerk. Benoeming van Ahasverus van den Berg, predikant te **Barneveld**, om als gecommiteerde zich op een nog nader te bepalen tijdstip te vervoegen bij H.H.M. te `s-Gravenhage.

Vaststelling van vacatiegeld en reisvergoeding van voornoemde predikant.

bron: Gelders Archief, Archief Rekenkamer S 37, fo. 410-413.

1772, 27 nov.,

Bij magescheid tussen de "Erckelants" is het "**Groot Hof**" toebedeeld aan Helena Catharina en Maria Castharina van Erckelens ieder voor de helft.

bron: GAA

1773

Diefstal ten huize van D. Brouwer.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 344 (341-348: Dossiers inzake misdrijven in het ambt Barneveld)

1773

Stukken betreffende brandstichtingen in de ambten Nijkerk (met name op de Berenkamp), **Barneveld** en Ermelo.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk (14371675-1811 (1844), blz. 52, nr. 327.

1773

Diefstal van textiel door Jan Rijksen, ook wel: Jan Springop en Jenneke Derks, ook wel: Jannetje Rouwmaes.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 345 (341-348: Dossiers inzake misdrijven in het ambt Barneveld).

1773

De erfgenamen van Jacob Marcus contra Dub Jacobsen Tuijnenburg, te **Barneveld**.

bron: Archief Nijkerk, Archief van schout Jan Doude, (1437) 1767 - 1795 (1798), inv.nr.56.

1773

De erfgenamen van het echtpaar Rutger Elgershuijsen en Agnita Rengers contrae Dirk Gerritsen Cremer te **Voorthuizen**.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, blz. 25, inv.nr. 60.

1773

Gietijzeren hek voor het huis "De Schaffelaar", door Hendrik Gerrit van Raan, 1773. Pentekening en gekleurd penseel, 280 x 430 mm. Rechtsonder gesigneerd "Hendrik van Raan 1772, Voor de Schaffeler te **Barneveld** - gesloopt nu te Arnhem op Zonsbeek gezien in 1809".

bron: Gemeentearchief Barneveld HTA nr. 90.021.

1773

De erfgenamen van Jaco Marcus contra Dub Jacobsen Tuijnenburg te Barneveld.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk (14371675-1811 (1844), blz. 24, nr. 56.

1773, 4 mei,

Publicatie houdende uitloving van een beloning van honderd gouden ducaten voor het aanbrengen van de aanstichters van branden in schaapskooien, hooibergen en een varkensschot in de ambten van Ermelo en **Barneveld**.

BO: Staten. V: a58.

bron: Drost, J., Gelderse Plakkatenlijst 1740-1815. Zutphen, 1982, blz.87, nr. 228.

1773, 10 sep.,

Besluit een tweede, grotere brandspuit te doen kopen en de kosten om te slaan over de inwoners van **Barneveld**.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 217.

1773, 25 okt.,

Verslag van Ahasverus van den Berg, predikant te **Barneveld** en Gecommitteerde van H.E.M. in de door H.H.M. uitgeschreven vergaderingen te `s-Gravenhage, over de totstandkoming van een nieuwe psalmberijming in de Nederduits Gereformeerde Kerk. Voor kennisgeving aangenomen.

bron: Gelders Archief, Archief Rekenkamer S 37, fo. 899-901.

1774

Brief met advies en die van de rekening van Gelre en Zutphen over het verzoek van Johannes van den Broek, Maria van Beek, Herman en Gerrit van Engervoort, Rijk van den Broek en Elisabeth van

Engelvoort, allen te **Barneveld**, om voorspraak bij de overheid van Amsterdam om ontheffing van betaling van het 'regt van Exue of Issue' op de erfenis van Jan Kops.

bron: GAB, Collectie (losse) akten.

1774 - 1777

Jacobus Gerards, ook wel: de Speulman, en Otto Mennes, zilversmid te **Barneveld**, werden veroordeeld voor stroperij..

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk (14371675-1811 (1844), nr. 278

1774

Berend Plekkepoel in het **Zwartebroek** in het ambt Barneveld contrae Jan ter Welberg, knopenmaker, (vee).

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk (14371675-1811 (1844), blz. 26, nr. 68

1774, 5 mei,

Jasper Hendrik van Zuylen van Nieveld treedt als ambtsjonker van **Barneveld** op na ondertekening van de eed.

lit.: Ablaing van Giessenburg, W.J. d', De ridderschap van Veluwe, blz. LXIV

1774, 26 aug.,

Akte behelzende huwelijksche voorwaarden tusschen Lucas Willem Baron van Essen heer van de **Schaffelaar** enz., en Margriet Baronesse van Haeften, en latere specificaties, 1775, 4 charters.

bron: Graaf, J. de, Inventaris van het huisarchief "Verwolde" (Arnhem, 1946), volgnr. 252; Ruitenbergh, G.M.W., Archief van het huis Verwolde (14^e – 20^e eeuw) en familiearchief Van der Borch van Verwolde (15^e – 20^e eeuw). Arnhem, 2002, blz. 118, nr. 846.

1774, 21 okt.,

Verzoek van Johannes van den Broek, Maria van der Beek, Harmen en Gerrit van Engelvoort en Rijk van den Broek, wonend in het ambt **Barneveld**, om brieven van voorspraak aan de magistraat van Amsterdam tot vrijstelling van het recht van exue, geheven van de nalatenschap van hun oom Jan Cops, overleden te Amsterdam. Verzoek toegestaan.

bron: Gelders Archief, Archief Rekenkamer S 37, fo. 1199-1202.

1774, 22 okt.,

Verzoek van Ahasverus van den Berg, predikant te **Barneveld**, om toestemming zijn leerrede ter gelegenheid van de invoering van de nieuwe psalmberijming in druk te mogen uitgeven en aan H.E.M. te mogen opdragen. Verzoek toegestaan.

bron: Gelders Archief, Archief Rekenkamer S 37, fo. 1238, 1239.

1775

Advies van A. Bomblé Vatebender, advocaat te Arnhem, over het testament van Derk Derksen en de rechten van zijn nakomelingen op het goed **Wenckum**.

bron: GAB, huisarchief goed Wenckum, inv. nr. 1.

1775

Jaartal op klok in toren NH kerk **Voorthuizen**. Middellijn aan de slagrand 84 cm, gieter: Alexius Petit en Zoon, opschrift: "Alexius Petit en Henricus sijnen soon hebben mij gegoten Ao. 1776." (sic. zie boven ander jaartal, klopt dit?)

bron: Notitie opname door J.v.d.Broek en J.E. Romijn, tijdens de 2e WO.

1775

Verwonding van Evert Woutersen, in het **Zwartebroek**, door Hendrik Evertsen, ook wel: Hendrik Rottenburg, en Aleijda Jans Bunsink, uit de Votbuurt te Nijkerk.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 346 (341-348: Dossiers inzake misdrijven in het ambt Barneveld).

1775

Diefstal ten huize van Aart Lubbertsen en in de kamer van Hendrik Willemsen, op Dusschoten te **Voorthuizen**.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, inv.nr. 347 (341-348: Dossiers inzake misdrijven in het ambt Barneveld).

1775

(Vordering) Pierre Massuet, medicine doctor te **Barneveld**, contra Jan Jansen van der Goot en Joost Voest, ter vordering van overleg wegens een onjuiste inning van een tiende van Scharrepot.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, blz. 44, nr. 244 (Overige vorderingen).

1775

In het ambt **Barneveld** vinden overstromingen plaats. Bij resolutie van de ambtsjonkers van 2 september wordt besloten om de ingestorte bruggen over de Esvelderbeek en in het dorp **Voorthuizen** opnieuw op te metselen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel IV, fol. 244.

1775

Gekleurde kaart van de te verleggen Wesselseweg en van de allée, welke de nieuwe weg moet worden, bij het kasteel De Schaffelaar te **Barneveld**.

bron: GA, Archief Hof van Gelderland, kaart nr. 96, inv.nr. 123 (bij missiven en resolutiën van 11 juli 1775).

1775, 2 sep.,

Besluit de door een overstroming ingestorte bruggen over de Esvelderbeek en in het dorp **Voorthuizen** opnieuw te doen opmetselen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel IV, folio 244.

1775, 3 nov.,

Op verzoek van Ahasverus van den Berg, predikant te **Barneveld**, worden 3 exemplaren van zijn gedrukte leerrede, opgedragen aan H.E.M. ter gelegenheid van de invoering van de nieuwe psalmberijming, aan H.E.M. aangeboden. Voor kennisgeving aangenomen.

bron: Gelders Archief, Archief Rekenkamer S 38, fo. 324.

1776

Testament van Cornelisje Noyen, waarbij zij een derde deel in het halve Gelderse leengoed Esveld, gelegen onder **Barneveld** in de buurschap Esveld, vermaakt aan Teunis van den Ham en zijn vrouw Willemetje van Coot.

bron: GAB, huisarchief goed Esveld, inv. nr. 7.

1776

Elbert Ariensen te **Barneveld** contra het echtpaar Lubbert Otten en Geertje van Moorselaar (vee).

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk (14371675-1811 (1844), blz. 24, nr. 48).

1776

Jaartal op klok in toren NH kerk **Voorthuizen**. Middellijn aan de slagrand 95 cm, gieter: Alexius Petit en Zoon, opschrift: "Alexius Petit en Henricus sijnen soon hebben mij gegoten Ao. 1776."

bron: Notitie opname door J.v.d.Broek en J.E. Romijn, tijdens de 2e WO.

1776

Dossier inzake diefstal van lood van de kerk te Scherpenzeel door Steven van Spankeren uit **Barneveld**.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, blz. 55, inv.nr. 362.

1777

Overeenkomst tussen de ambtsjonkers van **Barneveld** en Ede betreffende het onderhoud van enige

bruggen in de weg van Barneveld naar Lunteren, alsmede betreffende het maken en onderhouden van een brug nabij het erf "De Kamp".

bron: GAB, voorl.inv.nr. 118.

1777, 29 apr.,

"Aan Alexius Petit verruilt twee oude klokken, voor drie nieuwe, dus toegegeven 134-16-;:

J. Schepenkamp voor 't wegen op de waag te Nieuwkerk voor geleverde en ontvangen klokken 5-2-;:

Alexius Petit met zijn twee en drie weken kost en drank 37-16-:

bron: GAB Collectie Bouwheer. **Voorthuizen**. 3 Kerk. A. Diverse aantekeningen betreffende de kerk.

1777, 4 sep.,

Besluit de wijzers en wijzerplaten op de toren te **Barneveld** te laten schilderen en vergulden, de kerkdeuren (aan de buitenkant) en het brandspuithuis te laten schilderen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 266.

1778

Wouterje en Gerritje Rijks te **Voorthuizen** contra Dirk Willemsen, ter vordering van het recht van overpad van de Aaltjeskamp over de Schoutekamp.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, blz. 45, inv.nr. 248.

1778, 3 sep.,

Besluit dat wanneer Jakob Derksen, visser te Spakenburg, in het dorp **Barneveld** vis komt verkopen, aan diens paard een spint haver moet worden gegeven.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 287.

1778-1780

Elias Luzak, te Leiden, contra Anna Brians, weduwe van Pierre Massuet te **Voorthuizen**, ter beletting van vervoer van haar goederen gedurende een gerechtelijk proces inzake een erfeniskwestie, 1778 - 1780, 1790

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, iinv.nr. 249.

1778-1791

Stukken betreffende de verbetering en het onderhoud van den weg van Voorthuizen naar de Stichtsche grens, 1778-1791. Met een kaart van 1772. 1 pak en 1 kaart (nr. 240).

n.b. Hoewel de aanleiding tot deze werken was de tolheffing bij **Terschuur**, ressorteerende onder het rentambt van de Batenburgsche pandgoederen, zijn de stukken hier beschreven, omdat de rentmeester-generaal de kosten betaalde.

bron: Martens van Sevenhoven, A.H., Het archief der Geldersche Rekenkamer, 1559-1795. deel I. Den Haag, 1925, blz. 102, inv.nr. 577.

1779, 19 mei,

Besluit alle kosten van de verhuizing van ds. Jakobus Mensinga van Franeker naar **Barneveld**, dus inclusief de kosten van het terugzenden van lege kisten, te doen betalen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 293.

1780

Onderhands pachtcontract, waarbij het goed **Wenckum** door Willem Derksen van Wenckum verpacht wordt aan Hendrik Woutersen en zijn vrouw Grietje Aarts. Met daaronder verklaringen dat de pacht betaald is, 1782 - 1790.

bron: GAB, Inventaris huisarchief goed Wenckum, inv. nr. 18..

1780, 8 apr.,

Verzoek van de diakenen van **Barneveld** om een gedeelte van een huis, toebehorend aan de diaconie, aan Harm van Oort te mogen verkopen. Verwezen naar de landdrost van Veluwe.

bron: Gelders Archief, Archief Rekenkamer S 39, fol.. 418, 419.

1780, 7 sep.,

In dit jaar werd de, vijftig leerlingen tellende kostschool van Paulus Kok vanuit **Barneveld** naar Harderwijk overgebracht. Dat heeft ongetwijfeld te maken met het besluit van de Barneveldse ambtsjonkers van 7 september van dat jaar om, ter verlichting van de lasten van het ambt, het jaarlijks kostgeld voor de kostschool te verhogen van f. 170,- naar f. 200,- en voorts de kostschoolhouder jaarlijks voor ieder kind twee gouden ducaten aan de substituut-ontvanger te laten betalen. Op 26 oktober besloten de heren in de Amsterdamsche Courant een advertentie te laten plaatsen voor een opvolger en in de instructie van de kostschoolhouder een opzegtermijn van drie maanden te laten vastleggen. Het stadsbestuur van Harderwijk stelde zich royaler op; de huishuur van Kok werd door het bestuur vergoed.
bron: Oostveen, Velua Catholica, deel II, blz. 100; resolutieboeken ambtsjonkers III, fol. 321, 329 (26 oktober 1780).

1780

Stukken betreffende den aankoop van het erf **Terschuur** onder Barneveld in 1780. 1 omslag.
bron: Martens van Sevenhoven, A.H., Het archief der Geldersche Rekenkamer, 1559-1795. deel I. Den Haag, 1925, blz. 201, inv.nr. 1423.

1781

Testament van Elis Jacobsen, schaapherder op de Grote Veen bij Jochem Woutersen te **Barneveld**, waarbij hij de kinderen van zijn zuster Geertje Jacobsen, weduwe van Bessel Abrahamsen, tot zijn erfgenamen benoemt.
bron: GA Nijkerk, D.A.A. van Hooren en G. Verhoeven, Inventaris archief NH gemeente, inv.nr. 268

1781, 4 sep.,

Besluit het orgel in de kerk te **Barneveld** te laten schoonmaken, de kosten daarvan te verdelen over kerkenkas en ambtskas en het orgel dit en volgend jaar, als compensatie voor de buitengewone kosten, niet laten stemmen.
bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 355.

1781, 15 mrt.,

Anna Catharina Lubberts wordt veroordeeld tot geseling en 20 jaar verbanning wegens het in stilte baren en vermoorden van een kind.
bron: Hof van Gelre, procesdossier 4658/2.

1782, 14 mrt.,

Bij **Elspeet** in het veld een soldaat doodgevonden. Begraven aldaar op 18 maart.

1782, 13 aug.,

Kennis genomen van het bestek van het schoonmaken en repareren van het orgel in de kerk te **Barneveld** door orgelmaker Andries van der Haar.
bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 368.

1783

Acte van approbatie, door de Gelderse leenkamer verleend, van de testamentaire dispositie van Willem Derksen over het Gelderse leengoed Wenckum, in het **Garderbroek** onder Barneveld gelegen.
bron: GAB, Huisarchief goed Wenckum, inv. nr. 3.

1783-1786

Nalatenschap van Aaltje Jacobs van den Heuvel, weduwe van Roelof van Ansen te **Voorthuizen**.
bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, blz. 57, inv.nr. 374.

1784

“Goosen Geurt Bentinck en Hent Brantsen, burgemeesters te Arnhem, aldaar op de Markt, door de wyven gekastydt 1784”.
bron: RT Atlas van Stolk, inv.nr. 4550

1784, mei,

Mede uit liefdegiften werd, op initiatief van ds. Jacobus Mensinga, in **Barneveld** het Diaconie-armenhuis, het Gasthuis, gesticht. In 1796 werd er een weeshuis bij gebouwd.

1785

Acte, waarbij Willem Borchard baron de Bruyn, en zijn zuster Johanna Clara, baronsse de Bruyn het hondenkoorn, gaande uit enige erven, waaronder Groot Wencum gelegen in de buurschap Esveld, ambt **Barneveld**, overdragen aan Hessel Romeijn en zijn vrouw Elisabeth Lugtig.

bron: GAB, huisarchief De Schaffelaar, inv.nr. 72.

1785

Lammert Hendriksen uit **Barneveld** wegens diefstal.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, blz. 56, inv.nr. 360.

1785, 6 aug.,

Akte van indemniteit verstrekt t.b.v. Rijke Hendriks Goossen dochter van: Hendrik Goossen en Hendrikje Hendriks; afgegeven te gedoopt 15-07-1743 **Barneveld**.

bron: Jutphaas, 2. Inventaris 2.4. Jutphaas-Register van ingekomen acten van indemniteit, inventarisnummer 479.

1785, 7 sep.,

Besluit aan ds. J. van Eijk te **Voorthuizen** ter voltooiing van de bouw van de pastorie f. 100,- uit de ambtskas en f. 700,- uit de kerkkas te doen toekomen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 406.

1785-1786

Lambert Meessen contra de kinderen Jansen van den Broek te **Voorthuizen** (betreft geleend kapitaal).

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, blz. 35, inv.nr. 166.

1786

Akte van goedkeuring van een hypotheek, groot 6000 gulden, ten laste van Evert Wouters en Jantje Lambers, gevestigd op het goed **Achterveld** in Barneveld ten gunste van P.F. van Erkelens, met akte van verlenging voor een periode van 6 jaar, 1799. 2 charters.

bron: Ruitenbergh, G.M.W., Archief van het huis Verwolde (14^e – 20^e eeuw) en familiearchief Van der Borch van Verwolde (15^e – 20^e eeuw). Arnhem, 2002, blz. 167. Nr. 1272.

1786

Diefstal ten nadele van Nathan Marcus te **Barneveld**.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, blz. 55, inv.nr. 348 (341-348: Dossiers inzake misdrijven in het ambt Barneveld).

1786, apr.,

Brand in de Groenesteeg te **Barneveld**.

1786, 5 mei,

Ott Willemsen van Ommeren, knecht bij Helmert Schimmel te Soestdijk, is in de **Schuursteeg** verongelukt.

bron: Begraafboek Voorthuizen.

1786, 15 mei,

Besluit door de kuipersbaas Hermannus Vonck uit **Barneveld** negen lederen en vijftig houten brandemmers te laten maken naar een model uit de Duitse stad Osnabrück.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 419.

1786, 16 nov.,

Verdeling van het onder Putten en Nijkerk gelegen Helder- en Appelse Malenveld te **Voorthuizen**.

bron: Malenboek (kopie in coll. Bouwheer).

1787, 15 apr.,

Bespreking tussen de Maalschap **Garderen** met die van Uddelerheegde over de Meereng.

bron: GAB, Collectie Bouwweer. Garderen 5. Gemeenschapsgronden. map C.

1787, 4 sep.,

Kennis genomen dat ds. J. van Eijk te **Voorthuizen** het tekort wegens de bouw van de nieuwe pastorie ad. f. 3265-11-2 zelf zal betalen.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, folio 432.

1787, 15 - 16 sep.,

De eerste divisie van het Pruisische leger, ± 7.000 man, onder commando van Lt.Gen. van Lottum legerd zich in **Barneveld** op de velden bij Ramselaar en De Burgt. De volgende dag vertrokken de troepen weer, richting Amersfoort.

n.b. Op een kaartje in het boek is "Cortelet Castel" te lezen. De troepen stonden onder commando van Lottum, Rohr, Eichmann en Kalkreuth.

bron: Geschiedenis van den Veldtogt der Pruisen in Holland in MDCCXXXVII gevolgd naar het werk van den Heer Theodorus Philippus von Pfau, generaal-majoor in Koninklijk-Pruisische dienst, enz., Twee Deelen, met plans en kaartjes verrijkt. Amsterdam, bij Willem Holtrop, 1792. Rageldin, Jofran. De Pruisen in Barneveld. In: Barneveldse Krant

1787, 28 sep.,

"H. Romeijn (te **Barneveld**), op order aen stroy, houd, kaarsen als anders weegens 't doortrekken van militairen van Orange Gelderland, 2-11-:"

bron: Bijlage ambtsrekening Barneveld, 1788.

1788

Cornelis Aalten in het **Zwartebroek** in het ambt van Barneveld en Lambert Jansen (betreft stropen).

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk (1437)1675-1811 (1844), blz. 48, nr. 281.

1788

Geen predikdienst in **Kootwijk** vanwege het slechte weer.

lit.: [Nairac, C.A.] Een oud hoekje der Veluwe, blz. 46.

1788, 3 sep.,

Besluit aan schout Blanken een douceur van f. 50,- te doen betalen wegens zijn genomen moeite en goede directie bij de doortocht van Pruisische troepen door **Barneveld** in de herfst van 1787 en het voorjaar van 1788.

bron: GAB, resoluties ambtsjonkers, deel III, fol. 453.

1788, 29 nov.,

E. Riksen en C. Hesselsen, geërfden in Garderbroek c.a. J.Lammertsen c.s. Verschil over het regt van de geërfden in **Garderbroek** op eenen weg lopende van het Stroesche broek naar Garderen.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Archief Hof van Gelre, Pleidooiboek van re- en dupliek, XXIII, blz. 55.

lit: Registers op het archief, afkomstig van het voormalig Hof des vorstendoms Gelre en Graafschap Zutphen, P. Nijhoff, Arnhem, Is.An. Nijhoff, 1856, blz. 340.

1788-1789

Hermanus Scholten te Barneveld contra het echtpaar Cornelis Aalten en Mechteld Everts (Blotenburg, in het **Zwartebroek** in het ambt Barneveld). 1 stuk.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk (1437)1675-1811 (1844), blz. 39, nr. 200.

1789-1791

Rekeningen voor T. van Coot en T. van den Ham wegens bouw van een nieuw huis op het erf Bronkhorst, gelegen onder **Barneveld**.

bron: GAB, Inventaris Huisarchief Esveld, inv. nr. 21.

1789

Johanna Reijnders, weduwe van Johannes Baan, contra Hendrikje Hendriks, weduwe van Cornelis Reijnders, smit te **Garderen** (betreft vordering erfdeel).

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibl.nr. 2908, blz. 43, inv.nr. 232.

1789

Akte van overdracht door Lucas Willem, heer van Schaffelaar, enz. en zijn vrouw Margaretha baronesse van Haeften te **Barneveld**, aan Barthold baron de Cocq van Haeften van hun, bij scheiding uit de nalatenschap van Frans Godard baron van Lyden toebedeeld, aandeel in de heerlijkheden Blitterswijk en Wanssum, 1789, 1 stuk.

bron: Oltmans, A.L.B., Inventaris van het archief der Heerlijkheden Blitterswijk en Wanssum. Arnhem, 1929 (RAL)

1789, 2 mei,

Erfgenamen van Godert Adriaan Baron Bentinck verkopen het herenhuis en buitengoed "**Den Brieler**" onder **Barneveld** met 'desselves vleugels, drie hooven, broeijeren, plantage, opgaande boomen allée na Pothoven en onderhorige landerijen, de bleek met het huijsje daarop staande, alsmede het boerenerf "Den Kleijnen Brieler", de watermolen en het Tuijnmanshuijs enz. aan Willem Geurtsen Renes en Hendrik Druijff voor f. 17.120,-.

bron: ORA, boek 842, buurtschap Glinde, folio 47 t/m 48.

1789, 28/29 mei,

Symon Bakker uit Broek in Waterland maakte met een vriend een reis met paard en rytuig door ons land en deed na Het Loo te hebben bezocht, ook **Voorthuizen** aan waar hij overnachtte om er de volgende dag weer te vertrekken in de richting Amersfoort. Hij schreef er later het volgende over:

"daar (hun logement) ons van eenige proviesie voor de dorst, versien te hebbende, reden om 5 Uuren na **Voorthuysen**, over een hooge berg, langs superbe Laanen, en bosschen tot op een weyde dorre heyde. Arriveerde om 9 Uure in 't posthuys by van Amstel; tot Voorthuysen; aten s'avonds een Kalfsnierstuk, Eyjeren, Sla. 29 Do. Vrijdag 's morgens ontbyt en koffy gedronke hebbende, gereden om half 8 Uuren na Amesvoort. Passeerende de Schuur Steeg Hoeflaken, arriveerden om 10 Uuren in 't Logiment de Stads-Doelen tot Amesvoort".

bron: Toeristenkampioen, ANWB, 5^e jrg, nr, 43, 9 november 1940; ook in: Oud-Nijkerk, 9^e jrg, nr. 2, 1990.

1790

W.B. Blanken, schout te Barneveld, contra B.C. Rasink, koster te **Garderen**.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk (14371675-1811 (1844), blz. 41, nr. 221.

1790-1796

Kwitanties voor Margriet van Haeften, 1790-1796. 1 omslag.

bron: Ruitenbergh, G.M.W., Archief van het huis Verwolde (14^e – 20^e eeuw) en familiearchief Van der Borch van Verwolde (15^e – 20^e eeuw). Arnhem, 2002, blz. 118, nr. 848

1791, ±

Brand Moleneinde te **Barneveld**: "(..) huijs en hoff, gelegen in het dorp Barneveld aan het zogenaamde Moleneijnde, waaraan aan de eene zijde geerfft zijn de kinderen van Jacob Beertsen en aan de andere zijde Dominus Fr. van Esse, of de daar naast aangelegene, voor korten tijd afgebrande huijsen."

bron: ORA, boek 838, fol. 17 verso e.v.

1791, 28 dec.,

"Doe is eerst weder in de nieuwe toorn [van **Elspeet**] geluid". Tg.v. begraven Arend Drost.

bron: GAB, kopie doodboek Elspeet.

1791-1793

Aanspraken van diverse schuldeisers op de onbeheerde boedel van Hendrik Gijsbert Wolfsen te

Barneveld.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk (14371675-1811 (1844), blz. 24, nr. 48.

1792

Kaart van het gebied, dat bij de heffing van den tol **Terschuur** was betrokken, 1792.

bron: Martens van Sevenhoven, A.H., Het archief der Geldersche Rekenkamer, 1559-1795. deel I. Den Haag, 1925, blz. 209, inv.nr. 1509.

1792, 11 feb.,

Margriet Baronesse van Haeften, Douariere Lucas Willem Baron van Essen, Heer van Schaffelaar, enz. stelt tot haar eenige erfgenaam Hendrik Anthonij Zwier Baron de Vos van Steenwijk, zoon van HW Heer Jan Arend Baron de Vos van Steenwijk en Coenradina Wilhelmina Baronesse van IJsselmuiden, Heer en Vrouwe van Nijerwael, Welland, Serooskerken enz. enz. ook de leenen in Holland, onder beding van de naam en het wapen van Essen te blijven voeren en bij versterf op zijn oudste zoon of dochter, en zal verder binnen het jaar uitkeeren aan haar broeder Berthold Baron de Cocq van Haeften 30.000,- oudste zuster Jonkvrouwe Margrieta Reinira Ursuline Philippina van Haeften gelijke soms van 30.000,-, jongste zuster Jonkvrouwe Isabella Catharina van Haeften 30.000,-.

1792, 13 mrt.,

Cornelis Brouwer en Jantje Aarts, Echtel. verkoopen aan Wilhelmus van den Ham en Maria van Heert, Echtel. hun huis en gewese brouwerije aan het Schouteneind te **Barneveld** voor f. 1.585,-.

1793-1796

Stukken betreffende de nafwikkeling van de nalatenschap van Lucas Willem van Essen, 1793-1796. 1 pak.

bron: Ruitenbergh, G.M.W., Archief van het huis Verwolde (14^e – 20^e eeuw) en familiearchief Van der Borch van Verwolde (15^e – 20^e eeuw). Arnhem, 2002, blz. 118, nr. 847..

1793

Akte van belening van Geertruid Agnes van Goltstein met het goed te Wedichem in **Garderen** en de havezathe Helbergen onder Kortenoever, 1793, met retro-acte, 1709, 2 charters.

bron: Ruitenbergh, G.M.W., Archief van het huis Verwolde (14^e – 20^e eeuw) en familiearchief Van der Borch van Verwolde (15^e – 20^e eeuw). Arnhem, 2002, blz. 157, nr. 1269.

1793

Akte waarbij de Rekenkamer in Gelderland t.b.v. Jan Gerritsen en diens vrouw Geertje Heymens hun goed de Horst onder Barneveld, kerspel **Voorthuizen**, buurschap Harselaar verbindt i.v.m. een schuldbekentenis aan Willem Willemsen voor een bedrag van f.1.400, -- en de renten daarvan. 1793, 1806.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Raad van Financiën in het Departement Gelderland, inv.nr. 2162.

1793

Register bevattende magescheiden inzake de nalatenschap van Lucas Willem Baron van Essen heer van Schaffelaar, Helbergen en Abbenbroek.

bron: Graaf, J. de, Inventaris van het huisarchief "Verwolde" (Arnhem, 1946), volgnr. 24.

1793

Akte waarbij "die van de rekening" van Gelderland het magescheid tussen Giesbert Geurtsen en zijn broers en zuster betreffende het Hartmansgoed, buurschap **Stroe**, goedkeuren.

bron: GAB, Collectie (losse) charters.

1793

Akte waarbij Meinwercus Posteer, kellenaar te Putten, zijn goedkeuring hecht aan het levenslang vruchtgebruik door Jan Hendriksen Bouwhuijs van het **Maas Hermesengood**.

bron: GAB, Collectie (losse) charters.

1793, 30 sep.,

De organist van de St. Janskerk in Arnhem, Franz Loos, reist per 'schais' naar **Barneveld** om daar in het huis "De Schaffelaar" ("Schafler") het orgel te gaan bekijken.

bron: GA Arnhem, Oud-archief inv.nr. 1777, bijlagen rekening raadssecretaris mr. Bern.Joh. Hoff, 1793.

1793, 5 okt.,

De organist van de St. Janskerk in Arnhem, Franz Loos, reist opnieuw per 'Kapschais' naar **Barneveld**, nu in gezelschap van orgelmaker Heijneman om daar in het huis "De Schaffelaar" ("Schafler") het orgel te gaan bekijken.

bron: GA Arnhem, Oud-archief inv.nr. 1777, bijlagen rekening raadssecretaris mr. Bern.Joh. Hoff, 1793.
n.b. Loos verbleef ook op 13 en 14 oktober in Barneveld

1794

Onderhandse koopcontracten van de beide helften van het goed **De Kleine Brielart** voor Jasper Hendrik van Zuylen van Nievelt.

bron: GAB, Huisarchief De Schaffelaar, inv.nr. 63, (blz.21).

1794

Akten van belening van Geertruid Agnes van Golstein met het goed Bekelaar in **Voorthuizen**, 1794, 1 charter.

bron: Ruitenbergh, G.M.W., Archief van het huis Verwolde (14^e – 20^e eeuw) en familiearchief Van der Borch van Verwolde (15^e – 20^e eeuw). Arnhem, 2002, blz. 157, nr. 1270.

1794, begin jan.,

Aankoop van het orgel uit het huis "De Schaffelaar" te **Barneveld** door de magistraat van Arnhem t.b.v. de St. Janskerk aldaar: "Haar Wel Edele Groot agtbare de Heeren van de magistraat der Stad Arnhem debent aan Mr. J.C. van Hasselt als voogt van Jonkheer H.A.Z. de Vios van Steenwijk, genaamd van Essen Heere van Abbenbroek; Wegens den koop van het orgel staande op den huize Schaffelaar eene Somme van zes en twintig honderd guldens 2600-:-".

bron: GA Arnhem, Oud-archief inv.nr. 1777, bijlagen rekening raadssecretaris mr. Bern.Joh. Hoff, 1793.

1794, 14 nov.,

Overleden te **Barneveld**: "een Hoezaar, gewesene Stalmeester van de Koning van Frankrijk", nadere aanduiding: "een hoezaar van de prins van Rouan", begraven 15 november, betaald 2-10-:

bron: GAB, Begraafboek Barneveld

1794, 21 nov., (vr)

Het Regiment Huzaren van Rohan (Franse Royal Emigré's in Engelse soldij) wordt in het **ambt Barneveld** ingekwartierd. Het betrof in totaal 649 manschappen en even zovele paarden. De verdeling over het ambt was als volgt: in de buurschap Esveld 110 man, Kallenbroek 102 man, De Glind 134 man, Harselaar 48 man, Zwartebroek 99 man, Stroe 24 man, Garderbroek 61 man, Essen 45 man en Kootwijkerbroek 36 man

bron: GAB, Oud-archieff, voorl. inv.nr. 242. Zie ook: Collectie Bouwheer, Hierin worden ook alle adressen vermeld.

1794, 22 nov.,

In **Elspeet** wordt een huzaar begraven.

1795

"De vrijheidsboom werd geplaatst voor het huis naast het Nutsgebouw [in **Barneveld**]; 't was een dennenboom van boerderij Horsseler, der waren dames die zoo vrij waren de vrijheidsboom te bevreijen alias te omhelzen, de boom werd met de musiek der fransche broeders ingehaald op de wijze:

"Een Dumourier die brave held,
die dappere generaal,
sprak, neen wij vrezen geen geweld
noch wet, noch vuur, noch staal
(en wat daar meer volgt)."

bron: aantekening Nairac (via Wilhelmus Cozijnsen?) in Collectie Bouwheer

1795, 19 jan.,

Hendrik van Ansen, bewoner van "De Roskam" in **Voorthuizen**, vraagt f 11.000,- schadevergoeding wegens "plundering van zijn inboedel en brand van zijn hujs en schuur door de Engelsen op den 19 January 1795."

lit.: o.a. Crebolder, G., Voorthuizen. Van pleisterplaats tot vakantiedorp, blz. 15.

1795, 6 mrt.,

W.B. Blanken, secretaris der municipaliteit, tot prothocolhouder aangesteld en de boeken overgegeven.

bron: GAB, ambtsbrieven

1795, 17 mrt.,

Brief aan J.A. de Vos van Steenwijk dat bij publicatie van 11 Febr. gelast is alle wapenborden of schilden uit de kerken of publieke gebouwen te verwijderen binnen 6 weken, en na dien tijd aan den armen te vervallen.

bron: GAB, ambtsbrieven

1795, 16 apr.,

Besluit door de leden T. Voskuil, B.C. Rasink en H. van Blankers te laten onderzoeken welke personen door de oorlog niet in staat zijn zonder ondersteuning hun land te bebouwen.

bron: GAB, resolutieboek ambtsbestuur V, fol. 23.

1795, 16 apr.,

Besluit Aart Evertsen, door **Kootwijk** verkozen, op te nemen als lid van de municipaliteit.

bron: GAB, resoluties ambtsbestuur, deel V, fol. 23.

1795, 26 apr.,

Vanuit **Barneveld** werden negen wagens en karren naar Arnhem gezonden om daar mee te helpen met het schoonmaken van de vuile straten en huizen. Aan de inspecteur-generaal der postroutes moesten elke dag 12 paarden geleverd worden.

bron: GAB, ambtsbrieven

1795, 27 apr.,

Besluit Teunis Voskuil en Jan Beerdsen Mouw af te vaardigen naar de landdag.

bron: GAB, resoluties ambtsbestuur, deel V, fol. 24.

1795, 12 mei,

In **Barneveld** bevinden zich 1 adjudant, acht stalknechten en 18 paarden van generaal Moreelse die zich in **Voorthuizen** had ingekwartierd.

bron: GAB, ambtsbrieven

1795, 14 mei,

Jan Gerrits, kroeghouder in de Blauwe Schuur, Aart Klaassen, hospes in 't Swaantje, Evert Maasen, zoon van Maas Gerritsen uit Overwoud, heeft Gerrit Jansen 'luipende' gesneden bij de Molenkolk aan de Nijkerkerweg te **Barneveld**.

bron: GAB, ambtsbrieven

1795, 18 mei,

J.A. van Rouwendal en Anna Elisabeth Beek, echtel., Hendrika Elsebe Beek, Wouterus Blokhuis en Albarta Beek, erfgenamen van Johan Beek, Scholtisd van Barneveld, verkoopen uit de hand aan Aalbert Wilmars en Hendrik Wolfertsen als gecommiteerden van de R.C. gemeente te **Barneveld**, hun hujs en hof, met stal aan de groote Straat, belend aan de eene zijde Gebroeders van den Ham en aan de andere zijde Ds. F. van Essen, zijnde vrij allodiaal goed voor 2.650,-.

1795, 31 jul.,

W. Eijbertsen c.s. worden wegens oproerigheid door het Hof van Gelre veroordeeld tot opsluiting op water en brood.

bron: Hof van Gelre, dossiernr. 4685/5.

1795, aug.,

De Burgersociëteit te **Barneveld** bestaat uit 40 leden, daaronder Wouterus van den Ham, Hermanus Schouten, Aalbert Wilmars en Klaas van der Wiel, die tevens secretaris is.

bron: GAB, ambtsbrieven

1795, 29 aug.,

Besluit T. Voskuil, W. van den Ham en secretaris W.B. Blanken af te vaardigen naar **Kootwijk, Elspeet, Garderen** en **Voorthuizen** om de eed op de rechten van mens en burger af te nemen van hen die stemrecht wensen en van zich daar bevindende militairen de eed af te nemen dat zij niet tegen de republiek zullen strijden.

bron: GAB, resoluties ambtsbestuur, deel V, fol. 25.

1795, 30 sep.,

Besluit betreffende een pacht van het erf Westerveld te **Barneveld**.

bron: GA, Uittreksel uit de resoluties van het Provinciaal College Archief Gelderland, inv.nr. 376

1795, 2 nov.,

Elbert van de Put, 44 jaar, geboren te Putten, in juli 1790 als onderschout van **Barneveld** afgezet en kuiper van beroep, daarna ruiter onder Van Tuyll, heeft op de hoek van de Groenesteeg, nu mevrouw Brants, op de daar geplante Vrijheidsboom geschoten, en verder bij Jacob Wolfersen de municipaliteit gesard, enz. enz. Kreeg 5 jaar tuchthuisstraf en verbanning uit Gelderland.

bron: GAB, ambtsbrieven

1795, 12 nov.,

Besluit B.C. Rasink, koster te **Garderen**, aan te stellen als gerichtsbode in dat kerspel. Hij krijgt f. 10,- per jaar voor het verzenden van brieven en plakaten.

bron: GAB, resoluties ambtsbestuur, deel V, fol. 34.

1795, 12 nov.,

Besluit een beslissing over de wijze van openbaarmaking van de rekeningen van ambtslasten en verponding voorlopig uit te stellen.

bron: GAB, resoluties ambtsbestuur, deel V, fol. 35.

1795, 11 dec.,

Installatie pastoor Joannes ten Brink te **Barneveld**.

bron: Hoogeboom, L.A., Rondom twee torens, blz. 173.

1795, 12 dec.,

Inwijding RK-kerk te **Barneveld** door pastoor Joannes ten Brink.

bron: Hoogeboom, Rondom twee torens, blz. 173

1795, 13 dec.,

Eerste H.Mis in RK-kerk te **Barneveld** door pastoor Joannes ten Brink.

bron: Hoogeboom, Rondom twee torens, blz. 173

1795, 28 dec.,

Pieter Simons, koetsier, Hermanus Ludolphi, lijfknecht en Hendrikje Tromp, werkmeid, bij de burger J.H. van Zuylen van Nievelt op de Brieler bij **Barneveld** en door deze weggestuurd, weigeren het door de municipaliteit aangeboden loon aan te nemen omdat zij, volgens Gronings recht, 12 weken bovendien moeten ontvangen.

bron: GAB, ambtsbrieven

1796, 1 jan.,

Magescheid tusschen de erfgenamen van Lucas Willem van Essen, heer van Schaffelaar.

bron: Graaf, J. de, Inventaris van het huisarchief "Verwolde" (Arnhem, 1946), volgnr. 25.

1796, 17 mrt.,

Claas van de Wiel en Elisabeth Vonk, echtel. verkopen aan Johannes Timmerman, Fransch

kostschoolhouder, een huis of schuur met derzelver grondstede in het zoogenaamd Klein Voorthuizen in **Barneveld**, daar voormaals de ambtswaag in gehouden is, zijnde vrij allodiaal goed voor f. 135,-.

1796, 28 mrt., 2^e Paasdag

In de herberg van Gerrit Strik te **Barneveld** heeft Jordan Cornelissen, zoon van de weduwe op Moorst, drie wonden toegebracht aan Jan Aalten, zoon van Aalt Cornelissen op de Espeet, en Beatrix Wolberts, 23 jaar, een steek op de linker onderarm, een klein sneedje over haar linkerwang en een steek door twee rokken en 2 buizen, bezijden haar linkerknie.

bron: GAB, ambtsbrieven

1796, 12 apr.,

De gewezen heerlijkheden Scherpenzeel en Hoevelaken bij **Barneveld** gevoegd ingevolge besluit van 26 februari.

bron: GAB, Ambtsbrieven

1796, 18 mei – 14 sep.,

Inkwartiering van Franse 'chasseurs' in het dorp **Voorthuizen**.

bron: GAB, Oud Archief, inv.nr. 244, uitbetaling gelden van inkwartiering, 9 sep 1797

1796, 27 jul.,

Ceeltje Gerrits, weduwe van Heimen Rengersen en hare kinderen Renger Heimen en Geertje Aalberts, de echtelieden Evert Willemsen Heeren, gehuwd met Gerritje Heimens, en den afwezigen Lubbert van 't Goor, gehuwd geweest met Jannetje Heimens, verkopen aan Engelina Hendrica Berghuijs, weduwe van Willem Macdonald, hun huis en erf, van ouds genaamt Duinkerken aan het Schouten of Westeinde te **Barneveld**, zijnde vrij allodiaal goed voor f. 3.000,-.

1797, 17 jan.,

Hessel Romeijn, provisioneel ontvanger des Ampts **Barneveld** verkoopt aan het ampt Barneveld soodane nieuwe sijkkamer als aan het schoolhuys is aangebouwd ingevolge Resolutie van 9 September 1781, voor 1000 Car(oli) gl.

1797, 27 mrt.,

Publicatie houdende interpretatie van het woord "woonplaats" in het plakkaat van 8 augustus 1795 (no. 443) met gevolg dat de inwoners van de buurschappen Drie, Speulde en Houtdorp zich niet in **Garderen**, maar in Ermelo voor ondertrouw en huwelijk moeten vervoegen.

BO: Prov. repr. v.h. volk van Gld. UO: Prov. col. v. p.f. en a./w. (15 maart 1797).

V: b86, c55, n33, n110, n113, f373E7, f 374B16, f374B23.

bron: Drost, J., Gelderse Plakkatenlijst 1740-1815. Zutphen, 1982, blz. 143/144, nr. 550.

1798, 1 mrt.,

Het ambtsbestuur van **Barneveld** bestaat op 1 maart uit de volgende leden: voor Barneveld: T. Voskuil, fungerend rigter en lid, D. Hooglandt, E.J. van de Peppel, Harmanus Schouten, W. van Bommel; voor Voorthuizen: Jurrien Penning, Joh. van den Broek en Reijer van Eem; voor Garderen: B.C. Rasink; voor Elspeet: Jan Beertsen Mouw en J.A. Baverman; voor Kootwijk: Jan Aartsen, Ot Jansen, Aart Evertsen. Verder W.B. Blanken, secretaris en C. Schut, ontvanger. Gerichtsboden waren: Bart van Lissel, H. Peterman, beiden Barneveld en H.H. van Asselt voor Elspeet.

bron: GAB, ambtsbrieven

1798, 16 apr.,

Met ingang van deze datum werd, bij publikatie van de Gecommitteerden uit het Intermediair administratief bestuur van het voormalige gewest Gelderland, het ambt Ede en de voormalige heerlijkheid Scherpenzeel bij het ambt **Barneveld** gevoegd.

1798, 20 apr.,

De secretaris van het oude ambt **Barneveld** wordt met algemene stemmen gekozen tot de secretaris van het nieuwe ambt Barneveld.

bron: Uitgegane stukken, GAB, inv.nr. 32.

1798, 23 jun.,

Evert Boersen krijgt op 2 juli toestemming van het ambtsbestuur om een inzameling te mogen houden wegens het afbranden van zijn boerderijtje "Het Smokhuisje" aan de Schuurdersteeg, waarbij, behalve huisraad enz. ook de jongste (dochter Engeltje) van zijn drie kinderen on het leven kwam.

bron: GAB, resoluties ambtsbestuur, 2 juli 1798.

1798, 18 jul.,

Hendrik Petersen Koekkoek te **Elspeet** heeft te Staveren zekere Willem Jansen Bakker zoodanig verwond dat hij den 23 juli daaraan is overleden. Koekkoek draagt twee pistolen bij zich en zegt voor half Elspeet niet bang te zijn.

bron: GAB, ambtsbrieven

1798, 28 sep., (zo)

Op zondagavond ontstonden er in de kroegen en herbergen van het ambt 'gewelddadige bewegingen' "en er geheele trouppen langs de straten zongen tot stoornis van de publicque rust en orde." Het Intermediair Administratief Bestuur van Gelderland gelastte op 29 september 1798 een publicatie te doen uitgaan.

bron: Ingekomen stukken ambtsbestuur van Barneveld, 1798, GAB inv.nr. 15.

1798, 17 nov.,

Publikatie Uitvoerend Bewind inzake verdeling grondgebied derde Departement: van den Rijn. Hoofdplaats: Arnhem, totaal aantal inwoners 246.404 (490 grondvergaderingen). **Barneveld** behoorde tot de vijfde ring met als hoofdplaats Arnhem. Aantal inwoners: 4.770, 9 grondvergaderingen. (vergelijk: Apeldoorn 2666 inwoners; Voorst 4380 inwoners; Beekbergen 1095 inwoners; Loenen 619 inwoners; Rheden 3384 inwoners; Ede 5166 inwoners; Renkum en Doorwerth samen 1390 inwoners; Arnhem 10.080 inwoners; Brummen 2322 en Rozendaal 263).

1798, 18 dec.,

Moord op Jan Jordense van de boerderij "De Goor", door Levert Limbeek, postknecht bij Hendrik Wilbrink te **Voorthuizen**.

1799

Beschrijving van het inwendige van het huis Schaffelaar bij **Barneveld**.

bron: Zwolle, Historisch Centrum Overijssel (HCO). Duplicaten Collectie Stukken, afkomstig van de Vereniging Beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis, van Gevers: 233, van Dedum: 1373.

1799-1802

Missiven van de richters van de ambten Apeldoorn, Asperen, **Barneveld**, Bahr en Lathum, Batenburg, Bemmelen, Borculo, Bredevoort, Brummen, Buren, Didam, Doesburg, Ede, Gendringen, 's-Heerenberg, Herwen en Aerdt, Heteren, Laren en Oolde, Lichtenberg, Lichtenvoorde, Lienden, Lochem, Nederbetuwe, Overbetuwe, Rheden, Rhenen, Salland, Scherpenzeel, Terborg, Verwolde, Vianen, Wageningen, Westervoort, Wisch en Zutphen.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Departementaal Bestuur van de Rijn, inv.nr. 760.

1799, 31 jan.,

Besluit tot opheffing "inéénsmelting, of Combinatien van te voren afzonderlyke Ambten, Gerichten, en Voormalige Heerlykheden ten Platte Lande van dit voormalige Gewest, en inzonderheid in het geweezen Quartier van Veluwe" zoals deze op 17 en 18 april 1798, of voor 12 juni waren gerealiseerd.

Betrof: **Barneveld**, Nijkerk, Nunspeet, Epe, Voorst en Velp.

bron: "Extract uit het Boek der Resolutiën van het Intermediair Administratief Bestuur van het voormalige Gewest Gelderland. Donderdag den 31 January 1799, het vyfde Jaar der Bataafsche Vryheid".

1799, 31 jan.,

Resolutie van het Intermediair Administratief Bestuur van het voormalige gewest Gelderland houdende ontbinding van de gecombineerde "ambts-gemeente-besturen" van **Barneveld**, Nijkerk, Nunspeet, Epe, Voorst en Velp in dier voege dat elk ambt, elk gericht en elke voormalige heerlijkheid weer zelfstandig zal zijn zoals vóór respectievelijk 17 en 18 april en 12 juni 1798. Herstel van de van hun posten ontheven

richters en leden van de municipaliteiten en hun "ministers" in hun functie. Regeling van de wijze van vervulling van vacatures, de wijze van voortzetting van aangespannen processen, de teruggave van charters, papieren, notulenboeken, enz.

Decreet Vertegenwoordigend Lichaam, 27 december 1799.

V: n103

bron: Drost, J., Gelderse Plakkatenlijst 1740-1815. Zutphen, 1982, blz. 155, nr. 616

1799, 1 feb.,

Ede, Scherpenzeel en **Barneveld** kregen weer een eigen bestuur ingevolge de resolutie van het Intermediair administratief bestuur van 31 januari 1799 (zie hiervoor).

1799, 25 mrt., (Paasmaandag)

Voor "Het Wapen van Gelderland" van Teunis Woutersen Heuvel, aan het Bekeneinde in **Barneveld**, steekt Elbert Willemsen Heuvel, knecht bij Evert Cornelissen op "Breunis Eng", na een ruzie Evert Klaassen, deze tussen 4 en 5 uur, met een mes in de buik waarop hij dadelijk overlijdt. De dader vluchtte onmiddellijk. Deze was een zoon van Willem Heuvel, het slachtoffer een zoon van Claas Jansen, knecht bij de weduwe van Arien Elbertsen op Esveld. Citaat uit de zogenaamde vraagcedullen: "(...) *geweldig daarmede in den onderbuyk stak zo dat het mes daar vast in bleev sitten.*" Dokter Leemans en chirurgijn Van Fokkenberg waren er bij. De herbergier was een oom van de dader. Signalement: oud ± 25 jaar, geboren te Barneveld, klein van persoon, middelmatig van postuur, donkerbruin haar, bruine ogen, glad van wezen. Droeg een zwarte bombazijnse kiel, een witte bombazijnse broek met blauwe kniebanden en knopen en een afhangende hoed. Het slachtoffer zou op 30 maart worden begraven.

1799, 27 apr.,

Resolutie van het Departementaal Bestuur van de Rijn houdende last aan de gemeentebesturen van de steden en het dorpsbestuur van **Barneveld** inlichtingen aan de Agent van de Nationale Opvoeding te verstrekken over hospitalen, zieken- of gasthuizen.

Missive Agent van de Nationale Opvoeding, 25 april 1799.

V: n223

bron: Drost, J., Gelderse Plakkatenlijst 1740-1815. Zutphen, 1982, blz. 157, nr. 631.

1799, 15 jul.,

"Relaas van 't huis Schaffelaar [te **Barneveld**], Julij, 15, 1799.

De Entree van 't huis is, tien Blauwe trappen opgaande kooft men in een voorhuis met witte marmeren steenen beleiht, 't boovenste is aan Dome (???) versierd. aan de regterhand is een eetenskaamer en cabinet dit alles uijt de voorgevel uijtziende. daaraan volgt een zeer goed plait-il (1) zijnde op een portaal. bij dit heeft men een trap die u brengt naar de offices (2) en naar booven. daarop volgt een provisiekaamer met een groote kast ter berging. daarop volgt een kaamer met een cabinet, vervolgens een fraijen zaal, behangen met oud dog vrolijk tapijt, met vergulde en witte lijsten. hierin bevindt zig nog een groote spiegel en fraaij schoorsteenstuk. Bezijde de zaal kooft men in een kaamer behangen met Chineesch papier, daaraan is weeder een Cabinetje met een plait-il 't welk zeer goed en gemakkelijk is, dan komt in een kaamer behangen met Blauw Damast. uijt deze kamer kooft men in de Dwarsgang die agter het voorhuis schiet, in d'eene fond is een Lampet en vase als in de eetkaamer te W.... hierover is de Een roijaalen gewaste trap die u naar de Bovenapartementen brengt, aan de Regterzijde bevinden zig 4 Logeer Kaamers de suite met een cabinet en een plait-il. aan de linkerzijde is 't zelfde uijtgezondert geen plait-il nog cabinet edog een spatieusen Poeijerkaamer. Een trap die u brengt naar de zolder dewelke over het geheele huis is. Ruijm zo goed als op W. daar zijn twee meijde kaamers, in ieder 2 en 3 Bedsteeden. vervolgens zijn wij naar de offices gegaan en aldaar gevonden een spatieuse keuken met fourneuijsen en andere gerieflijkheden. Een 2de dito Kleijnder. 3 wijn en bier kelders, nog een kelder ter berging van leedige vlessen etc. etc. hier bevindt zig nog een aardig kleijn vertrek dat den meijd ons weijs maakte d'heer zijn jagtkaamer te zijn alhoewel geen Liefhebber der jagt zijnde.

(1) J. Kramers' Algemeene Kunstwoordentolk, 1847, artikel plaisir 'vermaak'; aan het eind: „plait-il? [spr. plèti], wat belieft u, wat is er van uwe dienst, wat zegt ge? ook als substantief euphemistisch gebezigd voor secreet, geheim gemak, in de wandeling de platie". Daarkomt ons woord 'plee' vandaan.

(2) Hier worden hoogstwaarschijnlijk de dienstvertrekken mee bedoeld.

bron: Zwolle, Historisch Centrum, Archivalia, gecollectieerd door de Vereniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis, inv.nr. 276.

1799, 16 jul.,

G. Willemsen wordt door het Hof van Gelre veroordeeld wegens oproerigheid.

bron: Hof van Gelre, dossiernr. 4699/10.

1799, 11 sep., (woensdag)

Brandstichting door de geestelijk gestoorde Lubbert Wulven waardoor het plaatsje "De Goor" onder **Stroe**, bewoond door zijn moeder en stiefvader, afbrandde. Een andere brandstichting, bij het erf "De Kleine Bunt", waar Wulven knecht was geweest, kon worden gestuit. Dader was de zoon van Tijmetje Lubberts, thans gehuwd met Gerrit Hendriks, weduwe van Wulf Aartsen. Wulven sloeg ook de kostganger Lubbert Berendsen in de tuin achter "De Moespot" met een mestgreep dood. Werd op 7 mei 1800 door het Hof van Justitie tot levenslange opsluiting veroordeeld. Beroofde zich dezelfde dag van het leven.

bron: Collectie Gerechtsstukken (Vraagcedullen).

1799, 18 sep.,

Moord te **Voorthuizen** op Jan, zoon van Jorden Gijsberts op boerderij "De Goor", gepleegd door Evert Limbeek.

bron: Begraafboek Voorthuizen. lit: Crebolder, Gerjan, "Evert zag een knaapje staan",

1800,

In de kerktoeren van **Garderen** hing vroeger een klok met het opschrift: "John Clarcke Thwaites Well. London 1800".

bron: Haasloop Werner, Historische Wandeling in de gemeente Barneveld door -, in: blz. 205.

1800, 2 aug.,

D.D. Tydeman uit **Elspeet** wordt wegens geweldpleging veroordeeld tot acht dagen gevangenisstraf op water en brood.

bron: Hof van Gelre, dossiernr. 470//?